Leto XXIV., št. 12 — Ljubljana, nedelja 16. januarja 1944 — Preis — Cena 1.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22 31-23 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase za Italijo in inozemstvo: UPI S. A. MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno »Ponedeljkom« le-tromo Lir 36.50

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22 31-23 31-24

Rokopisi se ne vračajo

Weiterhin vergeblicher Ansturm der Sowjets

Ausdehnung der Kämpfe auch auf die Nordfront — Absetzen unserer Truppen auf vorbereitete Stellungen im Abschnitt Cervaro (Süditalien) — 40 Feindbomber bei Angriff auf Mitteldeutschland abgeschossen — Unwahre USA-Angaben richtiggestellt

Aus dem Führerhauptquartier, 15. Jan. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nordöstlich Kertsch, am Brückenkopf Nikopol und südwestlich Dnjepropetrowsk scheiterten starke sowjetische Angriffe. Dabei wurden 46 feindliche Panzer abgeschossen.

Nordwestlich Kirowograd sowie im Raum östlich und südlich Shaschkoff warfen unsere Truppen die Bolschewisten in Gegenangriffen zurück, während feindliche Angriffe erfolglos blieben.

Südwestlich Pogrebischtsche machten unsere Gegenangriffe weitere Fortschritte. 15 feindliche Panzer und 23 Geschütze wurden hier vernichtet.

W[illegible] Berditschew zerschlugen Verbän[illegible]affen-SS im Gegenstoss zwei feindl[illegible] Regimenter und fügten den Bolschewisten schwere blutige Verluste zu.

Im Raum westlich Nowograd—Wolynsk und westlich Sarny hält der starke Druck des Feindes weiter an.

Im Kampfraum westlich Retschiza wurden wiederholte Angriffe der Sowjets abgewehrt und vorgedrungene feindliche Kampfgruppen im Gegenangriff zurückgeworfen.

Bei Witebsk scheiterten erneute mit Panzer- und Schlachtfliegerunterstützung geführte Durchbruchsversuche des Feindes. Örtliche Einbrüche wurden abgeriegelt.

Nordwestlich und nördlich Newel sowie nördlich des Ilmensees und im Raum von Oranienbaum griffen die Sowjets mit stärkeren Kräften an. Sie wurden in harten Kämpfen abgewehrt.

Leutnant Kühn in einem Panzerregiment schoss in den Abwehrkämpfen im Raum von Kirowograd seinen 50. feindlichen Panzer ab.

An der süditalienischen Front setzten sich unsere Truppen nach schweren, für den Feind besonders verlustreichen Kämpfen im Abschnitt von Cervaro auf vorbereitete Stellungen wenige Kilometer nach Westen ab. Der stark nachdrängende Feind wurde bei erneuten Angriffen abgewiesen. An der übrigen Front verlief der Tag ruhig.

Bei der Abwehr eines Angriffes britischer Flugzeuge im norwegischen Küstengebiet wurden durch Jäger und Flakartillerie von 12 angreifenden Flugzeugen 6 abgeschossen.

Starke britische Bomberverbände flogen in der vergangenen Nacht nach Mitteldeutschland ein. Unsere Luftverteidigungskräfte verhinderten jedoch die Durchführung eines zusammengefassten Angriffes. Der Feind warf planlos Bomben aus einige Orte. Nach unvollständigen Meldungen wurden 40 Bomber abgeschossen. 14 weitere Flugzeuge verlor der Feind bei Tage über den besetzten Westgebieten.

*

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt ferner bekannt:

Um den Eindruck der fortgesetzten schweren Verluste, die die nordamerikanischen Terrorflieger bei ihren Angriffen gegen die deutsche Bevölkerung erleiden, in der amerikanischen Öffentlichkeit abzumildern, gibt die amerikanische Luftwaffe fortlaufend weit übertriebene Abschusszahlen deutscher Jäger bekannt. So behaupten die Amerikaner bei ihren Angriffen am 14. 10. auf Schweinfurt 104, am 11. 12. 1943 auf Emden 138 und am 11. 1. 1944 in Mitteldeutschland 152, also insgesamt 394 deutsche Jäger abgeschossen zu haben. Die tatsächlichen Verluste dagegen betragen 98 deutsche Flugzeuge. Mehr als ein Drittel der Besatzungen konnte mit Fallschirm abspringen und blieb unversehrt.

Francija v novi Evropi

Državni tiskovni vodja francoskim novinarjem — Samo v zmagoviti novi Evropi bo zavzela obnovljena Francija mesto, ki ji gre

Pariz, 15. jan. DNB. Državni tiskovni vodja dr. Dietrich je govoril v petek na tiskovnem sestanku francoskih novinarjev o vrsti problemov, ki zanimajo sedaj francosko javnost.

V uvodu je naglasil lažnivost obljub sovražne propagande, kar najbolj dokazujejo lakota, pomanjkanje, epidemije in boljševiška revščina, ki vladajo sedaj v severni Afriki in južni Italiji. Če bi lahko sovražniki vladali tudi nad Evropo, potem bi Francija postala ena sama puščava in prebivalci bi imeli priložnost videti razliko med frazami nasprotnika in resničnostjo. Nato je orisal dr. Dietrich sliko naprednih in socialnih idej, ki kažejo iz evropskega duha človeštvu pot v boljšo bodočnost. Ideje nasprotnikov niso zdravilo, temveč samo strup za narodne organizme.

Sedanja vojna, je nadaljeval dr. Dietrich, ne poteka po istem obrazcu kakor prejšnja svetovna vojna, ker si stoje nasproti popolnoma druge sile in druge možnosti. Tempo razvoja in skoraj neomejene možnosti iznajdb, ki lahko povzročajo prevrate in s katerimi lahko sovražnik nas in mi njega vsak dan presenetimo, vsi ti faktorji so za zgolj razumsko oceno našega pota v bodočnost nepreračunljive količine. Eno pa vemo z absolutno gotovostjo, da zmaga in bodočnost ne bosta pripadala tistim, ki iščejo staro in hočejo ohraniti preživelo, temveč onim, ki zastopajo novo in ki jih je usoda določila, da si ga pribore. Šele ko si bomo priborili to zmago, bodo evropski narodi deležni blagoslova tega razvoja k nacionalnemu redu in socialni pravičnosti, za dosege katere se morajo danes še tako trdo boriti. Nihče ne more pričakovati, je dejal dr. Dietrich, da bi uresničili vse to sredi vojne, ki nam je bila prav zaradi tega vsiljena, da bi preprečila to novo zgradbo.

Tudi bodočnost Francije, je nadaljeval dr. Dietrich, ni delo preteklosti in ne pripada tistim, ki hočejo na uničeni Evropi zgraditi svojo plutokratično in boljševiško svetovno gospodarstvo, temveč je usoda Francije nezdružljivo zvezana z obnovo evropskega kontinenta. Ni dvoma kaj lahko Francija pričakuje od protievropske koalicije, namreč od Zedinjenih držav, Anglije in boljševikov v primeru njihove zmage. To je povedal že eden izmed njihovih najprominentnejših govornikov, ministrski predsednik Smuts z brutalno odkritosrčnostjo pred angleškim parlamentom ko je dejal: «Francija je minila. Mi lahko danes govorimo še o Franciji kot velesili, toda naše govorice Franciji ne bodo pomagale. Francija je minila in jo bo treba za čas našega življenja in mogoče še dalje smatrati za opravljeno.«

Te besede podajajo sodbo, ki so jo izrekli sovražniki našega kontinenta nad Francijo in ki bi jo tudi izvršili če bi jih pri tem ne ovirala moč nemškega orožja.

Vsako upanje in vse iluzije brezdelnega čakanja so zaradi tega življenjsko nevarna samoprevara na osnovi dejstva, da Francija lahko živi smo z Evropo ter mora z Evropo umreti. Samo v zmagoviti novi Evropi bo lahko Francija zavzela mesto, ki ji gre. Na koncu svojih izvajanj je dr. Dietrich dejal da mnogi možje francoskega tiska danes za ceno svojega življenja zastopajo misel nove Evrope. Grozijo jim s terorističnimi nasilji in mnogi izmed njih so že padli na bojišču za to novo idejo. Ti možje niso, kakor bi rada ugotovila sovražnikova propaganda, kupljeni, temveč zastopajo svoje stališče iz idealizma in notranjega pripričanja.

Turčija ne bo odstopila Dardanel

Carigrad, 14. jan. R. Znani in ugledni turški novinar in poslanec Sadak razpravlja v listu »Akšam« o vesti neke agencije, po kateri bi se oddale turške morske ožine v najem Zedinjenim državam. Turčija ni mesto za tekmovanje med angleškim-ameriškim in sovjetskim vplivom, piše Sadak. Res je Turčija zaveznica Anglije in prijateljica Zedinjenih držav ter Sovjetske Rusije, vendar bo sama odločala, ali bo vstopila v vojno. Sadak omenja določbe montreške pogodbe o morskih ožinah in izjavlja, da Turčija ni kaka uboga zamorska država, ki bi odstopila zemljo za kakega pol milijona dolarjev. Prehod skozi Dardanele je v vojnem in mirnem času prost za trgovske ladje vseh narodov, ne pa za vojne ladje. Zato ni potrebno, da bi prevzele Zedinjene države nadzorstvo nad morskimi ožinami. Če danes Nemci in zavezniki ne morejo uporabljati morske poti, je to samo za to, ker se njihove ladje potapljajo na Sredozemskem in v Črnem morju. Če bi bili zavezniki gospodarji Egejskega morja, bi mogli pošiljati vojni materijal in čete Rusiji. Tudi bi prepoved prehoda vojnih ladij skozi Dardanele še vedno ostala. Morske ožine danes ne igrajo nobene vloge in zato tudi ni nobenega vprašanja glede njih. Ameriki, kar se tega tiče, ni potrebno izdajati denarja. Če bo Turčija kdaj stopila v vojno po zrelem preudarku, potem se bo to zgodilo v imenu turškega naroda, ki se vojne ne boji. Turčija pa ne bo izročila svoje domovine za vojne cilje drugim in ne bo ostala pasivna. Turški narod ve, da obstoja nespremenljiv zakon, namreč ta, da se ne sme oddajati v najem nobenih ozemelj in odstopati nobenih oporišč.

Čakmak 20 let šef turškega gen. štaba

Ankara, 14. jan. R. Z maršalom Čakmakom odhaja iz vrst turške vojske velika vojaška osebnost, ki je s svojim 20-letnim vodstvom generalnega štaba mnogo pripomogla k njeni izobrazbi, oborožitvi in zboljšanju. Maršal Čakmak je bil upokojen točno onega dne, ko je dosegel določeno starostno mejo. S tem so računali že v preteklem letu in so takrat imenovali še celo zgodnejše roke. Poleg tega so v političnih krogih razpravljali o možnosti sprejetja posebnega zakona da bi na ta način lahko podaljšali službeno dobo maršala, vendar sta se tako državno vodstvo kakor parlament tudi v primeru zelo zaslužnega načelnika velikega generalnega štaba končno držala zakonskih predpisov. Maršal Čakmak je zavzemal v turški javnosti v toliko posebno stališče, ker maršalski naslov v novi turški republiki ni predviden ter je bil podeljen njemu osebno s sklepom velike narodne skupščine l. 1923. Poučeni politični krogi menijo, da z doseženo starostno mejo še nikakor ni zaključeno delovanje tega zaslužnega vojskovodje in organizatorja, temveč bo Turčija še nadalje deležna izrednih maršalovih sposobnostih. O tem priča tudi poslovilno pismo predsednika Inenija dolgoletnemu sotrudniku in vojaškemu tovarišu. Slišijo se mnenja, da bo Čakmak pozvan za predsednika vrhovnega vojnega sveta ali pa v parlament, da bi dobil ministrski položaj.

Nadaljnji brezuspešni naval Sovjetov

Razširjenje bojev tudi na severno bojišče — Razporeditev nemških čet na pripravljene postojanke v cervarskem odseku (južna Italija) — 40 sovražnih bombnikov pri napadu na srednjo Nemčijo sestreljenih — Netočni ameriški podatki

Führerjev glavni stan, 15. jan. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil objavlja:

Severnovzhodno od Kerča, na nikopoljskem mostišču in južnozapadno od Dnjepropetrovska so se izjalovili mocni sovjetski napadi. Pri tem je bilo zbitih 46 sovražnih oklopnikov.

Severnozapadno od Kirovgrada kakor tudi na področju vzhodno in južno od Zaškova so vrgle naše čete boljševike v protinapadu nazaj, medtem ko so ostali sovražnikovi napadi brezuspešni.

Južnozapadno od Pogrebišča so naši protinapadi še nadalje napredovali. Uničenih je bilo 15 sovražnih oklopnikov in 23 topov.

Zapadno od Berdičeva so skupine oddelkov SS razbile v protisunku dva sovražna polka in prizadele boljševikom težke krvave izgube.

V prostoru zapadno od Novograda—Volinska in zapadno od Sarnov močni sovražnikov pritisk še traja.

Na bojišču zapadno od Rečice so bili ponovni sovjetski napadi odbiti ter prodrle sovražnikove skupine v protinapadu vržene nazaj.

Pri Vitebsku so se izjalovili ponovni z oklopniki in bojnimi letali podprti probojni poizkusi sovražnika. Krajevni vdori so bili zajezeni.

Severnozapadno in severno od Nevelja kakor tudi severno od Ilmenskega jezera in na področju pri Oranienbaumu so napadli boljševiki z močnejšimi silami. Bili so v trdih bojih zavrnjeni.

Poročnik Kühn v nekem oklopniškem polku je v obrambnih bojih na področju pri Kirovgradu zbil svoj 50. sovražni oklopnik.

Na južnoitalijanskem bojišču so se premestile naše čete po težkih, za sovražnika posebno pogubonosnih bojih v odseku Cervara na pripravljene postojanke nekaj km proti zapadu. Močno pritiskajoči sovražnik je bil pri novih napadih zavrnjen. Na ostalem bojišču je potekel dan mirno.

Pri obrambi napada angleških letal na norveškem obalnem področju so lovci in protiletalsko topništvo od 12 napadajočih letal zbili šest.

Močne angleške bombniške skupine so priletele v pretekli noči nad srednjo Nemčijo, toda naše letalske obrambne sile so preprečile izvedbo strnjenega napada. Sovražnik je odvrgel bremena bombe na nekatere kraje. Po nepopolnih poročilih je bilo sestreljenih 40 bombnikov. 14 nadaljnjih bombnikov je sovražnik izgubil podnevi nad zasedenimi zapadnimi ozemlji.

*

Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja nadalje:

Da bi zmanjšalo vtis neprestanih težkih izgub, ki jih severnoameriški teroristični letalci utrpijo pri svojih napadih proti nemškemu prebivalstvu, na ameriško javnost, objavlja ameriško letalstvo nepreslano daleč pretirane številke o sestrelitvi nemških lovcev. Tako trdijo Američani, da so pri svojih napadih 14. oktobra na Schweinfurt sestrelili 104, dne 11. dec. 1943 na Emden 138 in dne 11. jan. 1944 na srednjo Nemčijo 152, torej skupno 394 nemških lovcev, dejanske izgube pa znašajo 98 nemških letal. Več kot tretjina posadk je lahko s padali odskočila in je ostala nepoškodovana.

Boji v južni Italiji

Berlin, 14. jan. DNB. Na zapadnem krilu južnoitalijanskega bojišča je prišlo včeraj znova na področju Cervaro-Aquafondata do zelo težkih bojev. Ameriška 5. armada je tako pri ruševinah Cervara kakor pri vasi Aquafondata napadla z močnejšimi silami, potem ko so bile nemške črte prej dalje časa obsipavane s hudim zaporni m ognjem. Dočim so se Američani pri Cervaru omejili na krajevne sunke, sta morali nositi alžirska 7. strelska divizija in maroška 2. pehotna divizija pri Aquafondati glavno breme napada. V večernih srditih bojih so bili ponovni napadi francoskih plačancev krvavo razbiti ali zaustavljeni s silovitimi nemškimi protisunki. Sele v večernih urah so se nemški branilci Aquafondate umaknili na ugodnejše in krajše višinske postojanke, s katerih lahko s svojim težkim orožjem obvladujejo vse področje. Po dosedanjih poročilih so severnoafriške najemniške divizije ameriške 5. armade izgubile pri včerajšnjih napadih najmanj 30% svojega moštva, ki je bilo ubito al pa ranjeno. V odseku tik poleg obalnega odseka zapadnega krila južnoitalijanskega bojišča so se včeraj izjalovila razna podjetja ameriških udarnih čet, pri čemer je bilo z nemških minskih polj privedenih mnogo ujetnikov. Ob obali je imela neka nemška udarna skupina popoln uspeh. Vdrla je pri Eusanju, nedaleč od Ortone, v britanske črte in je razbila precej britanskih bojnih postojank. Pri istem podjetju sta bila z orožjem za boj iz bližine uničena dva oklopnika tipa »Sherman«. Udarna četa se je po izvedbi svoje naloge vrnila z mnogimi ujetniki brez vsakršnih lastnih izgub srečno nazaj v nemške črte.

Ponoven teroristični napad na Rim

Rim, 14. jan. R. V četrtek opoldne je bil Rim že zopet cilj angloameriškega terorističnega napada. Kratko po 12. so se pojavili sovražni bombniki v spremstvu močne lovske zaščite in so vrgli rušilne in zažigalne bombe na različne mestne stanovanjske okraje. Napadujoča letala so se skušala z meglo zaščititi proti streljanju protiletalskega topništva. Tudi Vatikansko mesto je bilo od angloameriških bombnikov med napadom večkrat preleteno. Izgube prebivalstva še niso ugotovljene. Tri napadujoča letala so bila sestreljena na robu mesta.

Rim, 15. jan. DNB. Po dosedanjih vesteh je bilo pri četrtkovem letalskem napadu na Rim ubitih 33 civilnih oseb, 45 pa težko ranjenih. Več pripadnikov italijanskega Rdečega križa, protiletalske zaščitne službe ter gasilcev je pri reševanju zasutih postalo žrtev novih bomb.

Bombe na šolske otroke

Atene, 15. jan. R. Atenski tisk poroča o zadnjem terorističnem napadu na Pirej, da je padla bomba na dekliško šolo in ubila 80 deklic z učitelji vred. »Akropolis« piše, da knjige in letaki propagande ne bi mogle Angloameričanom bolj škodovati kakor minute bombnega napada na Pirej.

Atene, 15. jan. R. Nemški odpravnik poslov von Grävenitz je obiskal včeraj Pirej in podaril v imenu nemškega pooblaščenca za Jugovzhod 300 milijonov dranem in 26 ton živil za težko prizadeto prebivalstvo Pireja.

Rumunija bo nadaljevala borbo na vzhodu

Bukarešta, 14. jan. R. Boji pri Kerču dajejo listu »Viatzac« povod, da poudarja neobhodno potrebo rumunskega sodelovanja pri bojih na vzhodu. Boljševiški kolos je nap del l. 1940. Rumunjo ob popolnem prezíranju vseh zakonov civilizacije in ji odvzel z zasedbo Besarabije in Bukovine ozemlja, ki nikoli niso bila nikoli ruska. Glede na naraščajoči pohlep boljševikov, ki so v Moskvi že izdelali načrt za priključitev Rumunije Sovjetski zvezi, je nujno, da je pomenil Führejev znak za borbo proti Sovjetski Rusiji prav to, kar je Rumunija pričakovala, namreč borbo za osvoboditev bratov v Besarabiji in Bukovini. Priredili smo se temu boju v prepričanju, da je samo Nemčija sposobna rešiti Evropo pred propadom in brezmejno zmedo. Če se Nemčija ne bi postavila proti sovjetskemu napredovanju v Evropo, bi ta postala boljševiška in prva žrtev Rusije bi bila Rumunija. Borba Rumunije se mora zato nadaljevati tako dolgo, da bo moč boljševizma uničena. Šele takrat bo zaščitena rumunska kultura, mir in neodvisnost.

Velik uspeh nemške obrambe v zraku

Berlin, 14. jan. R. Iz prejetih poročil o zmagoviti letalski bitki 11. januarja, je razvidno, da so sestrelili mnogi nemški lovci po dva in celo po tri sovražne bombnike. Ta uspeh je tem pomembnejši, ker razpolagajo leteče trdnjave tipa »Liberator« in »Fortress« z motorjem povprečno z 1000 PH in razvijajo največjo brzino 450 km. Poleg tega je vsaka izmed teh letečih trdnjav oborožena z 10 do 12 težkimi strojnicami. Na robovih takega letalskega oddelka pa lete tako zvane »zračne križarke«, ki so celo oborožene s trideselimi strojnicami. Pri napadu je nemškim lovskim in rušilnim letalskim oddelkom služilo dobro tud dejstvo, da sovražni bombniki pri poletu proti cilju niso mogli razviti svoje največje brzine. Kakor je razvidno iz poročil ameriških letalcev, ki so se s poleta vrnili, ni nihče izmed njih verjel, da bi se mogel vrniti iz tega pekla nemške obrambe. Nemški lovci so napadali kot vragi iz bližine. Neki holandski železniški uradnik je opazoval, kako so ob 13.25 jate nemških lovcev napadale v neredu vračajoče se ameriške bombnike in so v nekaj minutah sestrelile 5 bombnikov, ki so za oddelkom zaostali. Ti so padli kakor kamni z neba. Pogrebna komisija je našla po podatkih holandskega uradnika ostanke petih bombnikov »Boeing« ki so ležali vsi v krogu par sto metrov. Brez podatkov Holandca bi jih v močvirju sploh ne našli. Posadke so po večini zgorele s svojimi stroji, deloma pa so bile zaradi padca popolnoma razmesarjene.

Eisenhower se opravičuje

Ženeva, 14. jan. R. List »Times« piše, da je potek zavezniškega bojevanja v Italiji v kričečem nasprotstvu z bombastičnimi napovedmi. To je v Zedinjenih državah zbudilo ostro kritiko. Kratko po prevzemu svojega novega položaja kot vrhovni invazijski poveljnik se je zato general Eisenhower poskušal opravičiti na neki tiskovni konferenci.

Priznal je, da pogodba o premirju z Badoglijem ni prinesla onih vojaških prednosti, ki so se pričakovale. Nadalje je moral priznati, da so zavezniki pričakovali, da bodo že pred dolgim časom v Rimu. Na drugi strani pa je treba priznati, da je bila s to bitko izločena iz borbe italijanska mornarica in da so pridobili pristanišče Neapelj. Zaradi tega je dana možnost za bočni napad na južno Francijo in na obalo Jadranskega morja.

Končno je zaradi tega dejstva vezano tudi gotovo število nemških divizij. Eisenhower, piše »Times«, »pa se ni izrazil, kako bi lahko bilo drugače. Dejstvo je, da je moralo iti nekaj narobe, kajti bojevanje, ki se je začelo z velikim krikom v severni Afriki in se je nadaljevalo v enakem slogu na Siciliji do italijanske obale, je naenkrat postalo popolnoma majhno in tiho.

Glavni vzrok zato leži v taktiki nemških generalov in v prvovrstni bojni sili nemških vojakov. Nenadna kapitulacija Italije v septembru je spravila nemške čete v izredno težaven položaj, toda nemški generali so takoj spoznali položaj in so preprečili pohod od Salerma proti Rimu ter tako prevrnili načrte zaveznikov.

Ženeva, 14. jan. R. Tri prerokovanja o koncu vojne so bila razglašena v časopisu »Time« kot preuranjena in nesrečna; 1. Prerokovanje Eisenhowra, ko je zapustil Italijo ob prevzemu invazijskega poveljstva, da bodo zavezniki dobili evropsko vojno v l. 1944. 2. drzna trditev ameriškega podpredsednika Wallaceja, da bo invazija z zapada uničila Nemčijo. Tretje prerokovanje pa se je pravkar izkazalo za napačno. To je bila napoved admirala Halseya da bo l. 1943 prineslo popolni poraz osišča. Sedaj pa se je, kakor javlja »Time«, Halsey zelo ponižno zaobljubil, da ne bo nikdar več prerokoval. To bi lahko storili tudi drugi Američani.

Kažipot za primorske rojake

O protinarodni usmerjenosti OF si je danes na jasnem že vsa naša dobro misleča javnost. V naših krajih so komunisti od početka sicer skušali dajati OF in vsemu svojemu početju nekak splošni narodni značaj, vendar pa so kmalu začeli bolj in bolj odkrito kazati svoje mednarodno, protislovensko bistvo. Zlasti »na terenu« so ga prikrivali tem manj, čim bolj so se čutili absolutne gospodarje tudi v oboroženih oddelkih OF. Bridko je bil razočaran marsikak naivnež, ki se je dal izvabiti k tem oddelkom po lažnih geslih komunistične propagande. Toda spoznanje in iztreznjenje sta po večini prišla prepozno. Zapeljanci v oboroženih krdelih so se morali vdati terorju partijcev, ki imajo vso oblast v rokah. Kdor pa tega ni mogel, temveč je dajal duška svojemu razočaranju, ga je pobrala »likvidacija«. Tako je že do srede leta 1942 brez sledu poleg drugih izginilo tudi okrog sto bivših Sokolov, ki so bili po večini pomorjeni na Gorjancih, deloma pa tudi v kočevskih hribih.

Osamljene, nedoločne vesti o tem, kako komunisti sistematično more nekomunite v oboroženih oddelkih OF, so že takrat, pred dvema letoma, prihajale tudi v Ljubljano in druge predele, ki niso bili pod oboroženim terorjem OF. Komunistična propaganda je te vesti seveda ogorčeno zanikala, ker je skušala v teh predelih, ki jih je potrebovala za oporo, še dalje prikazovati OF kot narodno stvar. Ljudje po teh krajih do takrat komunizma še niso občutili na lastni koži zato so le prelahko nasedali njegovi slepljivi propagandi. Premnogi si v svojem poštenju tudi niso mogli predstavljati, da bi bili komunisti res tako pokvarjeni, da bi dobre in poštene Slovence morili samo zaradi tega, ker so nekomunističnega mišljenja.

Tako se je zgodilo, da je OF imela zlasti med meščanstvom mnogo simpatizerjev še potem, ko je na terenu kter ga je lahko neposredno strahovala, že odkrito pokazala svojo pravo barvo. Morala so priti šele strahotna razkritja o tisočih in tisočih umorjenih Slovencih in Slovenkah, podrobna poročila o ropih, požigih in drugem besnem uničevanju narodnega premoženja, da so se ljudje tudi po krajih, ki jih komunisti niso mogli »osrečevati« s svojim blaznim početjem, spoznali njihovo zločinsko igro ter se odločno obrnili proti njim. Zapečaten je bil ta razvoj za protikomunistično stvar končno z dogodki lanskega septembra in oktobra, ki so zdramili še zadnje dvomljivce in omahljivce.

Danes je Ljubljanska pokrajina z Ljubljano vred temeljito ozdravljena. Božična spomenica je najboljši dokaz za to, kako se je ves narod strnil v mogočen protikomunistični blok. Vsak iskren Slovenec pa se mora zgroziti ob misli na nezmerne človeške in materialne žrtve, ki jih je med tem komunizem zahteval od našega ljudstva in ki bi gotovo ne bile tako ogromne, če bi se vsi sloji prebivalstva iztreznili in se združili v enotno narodno fronto že poprej.

Usoda ljudi in krajev v Ljubljanski pokrajini mora biti svarilen zgled tudi drugim slovenskim predelom, zlasti na im primorskim rojakom. Nje skušajo komunisti še vedno slepiti z lažnimi narodnimi gesli. Med njimi skušajo še skrbno prikrivati svoj protinarodni značaj. Slep in gluh pa bi moral biti, kdor bi verjel, da so njihovi cilji na Primorskem drugačni in manj zločinski, kakor pa so se pokazali v Ljubljanski pokrajini. Nobenega dvoma ne more biti, da pripravljajo komunistični izkoreninjenci enako usodo, kakršno so priklicali nad kraje na Dolenjskem in Notranjskem, tudi krajem na Goriškem in Tržaškem, v Istri in na Krasu.

Primorski rojaki lahko odvrnejo to pretečo nesrečo, ki bi bila za nje morda še bolj nepopravljiva, kakor je za Dolenjsko in Notranjsko, samo s pravočasnim osveščenjem vseh slojev in vseh krajev. Poročila kažejo, da je iztreznjenje tudi pri njih zajelo že zelo široke množice in da zajema še vedno širše. Poleg poročil o žalostnih dogodkih v Ljubljanski pokrajini, katera kljub vsej komunistični propagandi vedno globlje prodirajo tudi med primorsko ljudstvo, krepijo naraščajoči odpor proti komunizmu že tudi lastne izkušnje. Čim prej se bodo po zgledu Ljubljanske pokrajine tudi primorski predeli združili k enotni borbi zoper komunizem, tem manjša bo nesreča, ki jim jo bo lahko povzročila ta protinarodna zabloda.

A. K.

Evakuacija prebivalstva iz angleških luk

Stockholm, 15. jan. R. V Angliji se je začela sedaj, kakor poroča iz Londona »Stockholms Tidningen«, prostovoljna evakuacija prebivalstva iz pristaniških mest. Prebivalstvo pristaniških mest naj sprejme veliki London, če bi se moralo v zvezi z ustanovitvijo drugega bojišča popolnoma izseliti. Zaradi tega so v Londonu uvedli točno evidenco vseh stanovanj. Vse sobe naj bi se uporabile za spalnice Rodbine, ki imajo večja stanovanja bodo morale dati po načelu »vsaka oseba eno sobo« izseljencem na razpolago stanovanja.

Poravnajte naročnino!

Roosevelt zahteva sto miljard za nadaljevanje vojne

Ogromna obremenitev ameriških davkoplačevalcev

Ženeva, 14. jan. R. Predsednik Roosevelt je poslal kongresu proračunsko poslanico, v kateri poizkuša iztisniti nadaljnjih 100 miljard iz prebivalstva Zedinjenih držav. V frazarjenju predsednika je zanimiv samo en stavek njegove poslanice, ki se glasi: »Vojaška zmaga sama ne zadostuje. Mi ne bomo dosegli popolno naše obrambe preden ne bomo rešili tudi druge naloge, ustvaritev takega gospodarstva, v katerem bo lahko vsakdo, ki hoče delati, našel produktivno zaposlenje.«

Berlin, 14. jan. R. Tukajšnji gospodarski krogi pripominjajo k proračunski poslanici Roosevelta, da ni nobenega dvoma, da vodi Roosevelt ameriški narod k finančnemu polomu. Politično rečeno: Rooseveltov proračun ima namen, postaviti gospodarstvo Zedinjenih držav pred nekak »fait accompli« in tako povzročiti, da bi bilo ameriško gospodarstvo za leta vezano na Rooseveltovo vlado. Isto mnenje prevladuje tudi glede uvedbe delovne dolžnosti. Rooseveltu gre za to, da bi pri prihodnjih volitvah ustvaril položaj, v katerem bi bilo ameriškim volilcem pogubno oddajati svoje glasove za kakega drugega kandidata kakor za Roosevelta, ker bi se od Roosevelta začeti program moral na vsak način izvajati dalje. Lahko bi to izrazili tudi v naslednji paraboli: Roosevelt bi rad vsilil ameriškemu narodu juho, ki bi bila tako slana, da jo ne bi mogel nihče jesti, in bi se morali krožniki potem zopet vrniti kuharju.

Stockholm, 15. jan. R. Poraz, ki so ga ameriške bombniške skupine doživele pri zadnjem dnevnem napadu na srednjo in zapadno Nemčijo, je poživil v Washingtonu in Londonu razprave o letalski vojni in njenih izgledih.

Dasi Washington še vedno ni objavil končnih številk o ameriških izgubah, je vendar javnost zaradi pripovedovanja vrnivših se pilotov močno vznemirjena. Takozvani povprečni človek spoznava vedno bolj, da je bila napoved iz l. 1943 o hitrem zlomu nemške odporne sile zaradi letalskih napadov napačna, da so pa še bolj napačna poročila o »jasnem pojemanju« nemške lovske obrambe. Pri zadnjih napadih na Berlin in nemška mesta ter dnevnem napadu Američanov na srednjo Nemčijo je moral sovražnik s presenečenjem ugotoviti, da so bili vsi računi angleškega in ameriškega letalstva napačni.

V londonskem radiu je v četrtek zvečer ugotovil neki vodja letalske jate: »Odločitev pri naših letalskih napadih na nemško ozemlje še vedno ni bila dosežena. Nemška letalska obramba je prej ko slej močna in postaja celo močnejša ter bi bilo zelo nespametno upati, da se bo letos zlomila. Ne smemo pozabiti, da Nemci gotovo pripravljajo protiudarec. Bilo bi napačno podcenjevati našega nasprotnika v najmanjši stvari«.

Milijon Poljakov in 150.000 Baltov odgnanih v Sibirijo

Nova odkritja Angleža — Sovražnikove resnice za Churchilla-Roosevelta in tovariše

Ženeva, 15. jan. R. Elmar Dangerfield, ki se je bavil z odkritji o usodi od boljševikov odgnanih Poljakov in Baltov v angleškem mesečniku »Nineteenth Century and after« ter obrnil s tem na omenjeni problem pozornost, je objavil k isti zadevi članek v angleškem tedniku »Catholic Times«, kjer ugotavlja, da je sovjetska zahteva povzročila tako med Balti kakor med Poljaki precejšnje zaprepaščenje. Kakšno zaščito naj jim tudi nudi sovjetska armada? Vladal je samo boljševizem, ko je imela sovjetska armada te kraje zasedene in milijon Poljakov vseh slojev prebivalstva je bil odpeljan v centralno Rusijo, arktične kraje in Sibirijo. Ni splošno znano ali pa se ne omenja več, da so bili stotisoči mož, žen in otrok s silo iztrgani iz svojih hiš na vzhodnem Poljskem, razen tega pa je bilo 150.000 ljudi iz baltskih držav odpeljanih v Sovjetsko Rusijo, da tam trpe v jetnišnicah ali pa opravljajo v delovnih taboriščih pod nečloveškimi pogoji prisilno delo. Tisoči so umrli zaradi slabe prehrane in izčrpanja.

Ni mogoče stopiti v stik s Poljaki, živečimi v Sovjetski zvezi, ve se samo to, da vzgajajo njihove otroke v boljševiških šolah. Ti bodo za svojo domovino brez dvoma izgubljeni. Usoda Baltov je še hujša. Ni znano, kje so zaprti. Posamezna pisma, ki so dospela čez Arhangelsk in ki poročajo o njihovi grozni usodi, so vse, kar o njih vemo. Zaradi tega se ni treba čuditi, če vlada v omenjenih deželah strah.

Bern, 15. jan. R. Švicarski katoliški listi objavljajo članek pod naslovom »Kaj vemo o Sovjetski zvezi«, v katerem kažejo na obstoj dobro organiziranih komunističnih elementov v Švici ter njihovih zvez z Moskvo, ki se navzlic razpustu Kominterne nadaljujejo, kar je bilo ugotovljeno tudi v debati nacionalnega sveta o peticiji gotov optimizem v presoji razmer v ke. Gotovi Stalinovi ukrepi kakor n. pr. ukinitev političnih komisarjev, porajanje patriotizma v Rusiji in drugo so povzročili gotov optmizem v presoji razmer v Sovjetski Rusiji, toda ti ukrepi so bili izvršeni samo pod pritiskom dogodkov Tudi je ostala v veljavi v Sovjetski zvezi tako zvana Stalinova ustava iz l. 1936 tako da je pojem sovjetsko-ruske »demokracije« ostala samo »mit«. V Sovjetski zvezi se ni ničesar spremenilo. Sovjetska država je s pompoznim pogrebom počastila v decembru umrlega vodjo brezbožnikov Jaroslavskega. Ni mogoče ugotoviti kakršne koli osnovne izpremembe niti resnične evolucije totalitarnega sovjetskega režima.

Tolovajstvo in boljševizem sta eno in isto

Zagreb, 15. jan. R. Notranji minister Lorković je imel v petek v prisotnosti Poglavnika, diplomatskega zbora ter vodij ustaškega gibanja in vojske govor, v katerem se je bavil predvsem s tolovajstvom. Ugotovil je, da se udejstvuje pri organizaciji tolovajstva predvsem tuji element, ter je nastopil proti agitaciji, ki hoče tolovajem dati hrvatski značaj ali pa prikazati hrvatski narod kot prijatelja boljševizma. Na Hrvatskem ve vsakdo, je dejal Lorković, da je tolovajstvo in boljševizem eno in isto in da hrvatski narod ni imel z boljševizmom nikoli ničesar skupnega, da ga torej nikakor ni mogoče istovetiti s Titovimi podvigi. Z veseljem, je dejal Lorković, lahko sporočim, da se tolpe pod udarci nemške in hrvatske vojske vedno bolj razkrajajo, da se med prebivalstvom vedno bolj opaža odpor proti krvavemu terorju tolovajev. Krik naroda po redu in pravici je istočasno krik po končnem obračunu s to kugo. V nadaljnjem svojem govoru je notranji minister naglasil enakopravnost vseh veroizpovedi, pohvalil zasluge Ustašev ter se priznal izrecno k nemško-hrvatskemu bratstvu v orožju, ki je železna podlaga hrvatske državne politike v novi Evropi. Lorković je izjavil na kraju svojega govora, da trdno veruje, da bo Hrvatska ob strani Nemčije premagala vse vojne težave ter stopila zmagovita v dobo miru in sreče.

Uničevanje tolovajskih tolp v Srbiji in Bosni

Beograd, 15. jan. R. »Novo Vreme« poroča o razbitju komunistične tolpe iz Arandjelovca. Oddelki srbske državne straže so ubili v boju 40 tolovajev, medtem ko je bilo mnogo drugih ranjeno. Srbska državna straža ni pri tem utrpela nobene izgube.

Berlin, 15. jan. R. Zapadno od Banjeluke je nemška motorizirana enota s podporo težkega orožja razbila komunistično tolpo, ki se je udeležila propadlega napada na mesto. Pri tem je bilo 208 banditov ubitih, številni pa so bili ujeti. V srednji Albaniji je upičila nemška lovska stotnija manjšo tolpo. Med bitko je padlo več tolovajev, 30 pa jih je bilo ujetih. Na nemški strani ni bilo izgub.

Letalski napadi na ameriška oporišča

Tokio, 15. jan. DNB Letalstvo japonske vojne mornarice je napadlo 11. januarja Gilbertove otoke Tazawa, Makin in Andomana. Bombe težkega kalibra so povzročile mnogo škode. Japonsko letalstvo ni imelo izgub.

Smelo dejanje poveljnika japonske podmornice

Tokio, 13. jan. (Vzhodnoazijska služba DNB.) Kakor javlja »Domei«, je v četrtek poveljnik neke japonske podmornice prvič nazorno opisal, kako je ena sama japonska podmornica vdrla v močno zastraženo sovražno pristanišče na obali Rdečega morja in potopila polno natovorjen sovražni tovorni parnik z 10.000 tonami, ki je bil zasidran v pristanišču.

Kakor je opisoval poveljnik, je bilo lahko z morske strani pregledati pristanišče, ki ga je hotel napasti, toda prav tako je bilo tudi obratno lahko odkriti branilcem podmornico, ki se je približevala. Če bi podmornico opazili in če bi jo napadli z vodnimi bombami, bi bilo zaradi nizke globine nemogoče uteči. Podmornica, katere periskop je štrlel iz morja, je zavozila počasi v pristanišče. Čim so se v periskopu videli prvi žarki nastajajočega dneva, je dal poveljnik povelje za napad. Čeprav še ni bil jasen dan, že so nasprotnikove patrole stražile okolico pristanišča. Z nezmotljivo sigurnostjo se je v vijugah prebila podmornica preko minskih polj pred vhodom v pristanišče. Kratko povelje: »Ogenj!« Skozi periskop so se videli ogromni vodni curki, ki so se dvigali od zadetega parnika v nebo. Bil je zadetek v polno, toda navzlic temu se ladja ni popolnoma potopila, ker je bila najbrže voda preplitva. Bila je skoro nepredstavljajoča sreča, da so bili takrat vsi sovražnikovi rušilci izven pristanišča na patrolni vožnji. Razmeroma lahko se je posrečilo japonski podmornici pri belem dnevu priti iz sovražnega pristanišča, ne da bi jo sovražnik napadel z vodnimi bombami.

Povišanje davkov na Japonskem

Tokio, 14. jan. R. Zakonski predlog o zvišanju davkov, ki bo predložen parlamentu, je bil na vladni seji dokončno oblikovan. Zakonski predlog se tiče direktnih in indirektnih davkov in določa v tem letu 1463 milijonov jenov in v prihodnjem letu 1692 jenov več dohodkov. Izvedbi teh davčnih ukrepov se pripisuje velik pomen, ker omogoča dobavo novih sredstev za vzdrževanje dražvne uprave, ker povečuje kontrolo potrošnje in mora absorbirati previšno kupno moč. Najbolj bodo prizadeti z novim povišanjem davkov dobički iz nepremičnin.

Afriški črnci kot vojaki v Indiji

Bern, 15. jan. R Kakor javljajo iz Kalkute, so dospeli v Indijo prvi zapadnoafriški kontingenti črnskih čet za vojsko Mountbattena. Zapadnoafriški črnci služijo prvič izven Afrike. Privajeni so na tropske razmere in računajo, da bodo posebno uporabni za džungelsko vojno.

Malovredne besede angleškega duhovnika

Ženeva, 14. jan. DNB. V svojem duhovnem listu piše vikar cerkve St. Marija de Castro iv eLicesteru J. R. Collins: »Veselim se na čas, ko se bo britanskemu letaltvu posrečilo uničiti Berlin in ostala nemška mesta. Razumem, da je nemogoče razdejati vso deželo.« Vikar Colina je pač »vreden« nosilec duhovniške obleke. Nemški narod si bo take izjave že zapomnil.

Pogreb dveh kočevskih junakov

Ljubljana, 15. januarja.

Včeraj so na Pokopališču junakov na Gradu položili k večnemu počitku še dva kočevska junaka, domobranca Jožeta Meglena in Antona Umbergerja. Poročali smo že o poteku vojaško preprostih svečanosti na Žalah. Častni vod domobrancev je spremil zemske ostanke obeh svojih padlih soborcev po Ljubljanskem polju in po ulicah vzhodnega dela mesta na Grad. Tam sta bila na Orlovem vrhu izkopana dva nova grobova poleg grobov na Pokopališču junakov že pokopanih kočevskih borcev.

Pogrebnim obredom na Gradu sta prisostvovala tudi mornariški podpolkovnik g. Stane Kregar kot zastopnik g. prezidenta generala Rupnika in načelnik dr. Josip Hubad kot predstavnik Pokrajinske uprave. Ob odprtem grobu je opravil molitve domobranski vojni kurat g. Križaj. Poveljnik častnega voda je odredil pozdrav padlim borcem, domobranci pa so obe črni krsti spustili v grob. Častni vod je oddal nato poslovilno salvo, ki je gromko odmevala v tonečj zimski dan ter hvaležno počastila spomin obeh borcev, ki sta žrtvovala življenje za svoj narod.

»Tovariši« med seboj

Objavili smo že parkrat razne pikantne odlomke iz komunistične korespondence, zaplenjene pri ubitih ali zajetih komunističnih kurirjih. Sedaj imamo pred seboj navodilo, ki ga je poslal »operativni oficir« (podpis nečitljiv) »štaba VII. korpusa«, ki je menda vrhovna instanca komunističnih krdel na naših tleh, »štabu 17. divizije«. Glasi se dobesedno:

»IX. U. B. se nahaja nekje na Travni gori, s katero morate takoj vspostaviti zvezo in obenem pa odpokličite namestnika komandanta Divizije tov. Jovota v štab in ga ne puščajte nikamor več samega. IX. U. B. pa takoj potegnite v sestav Divizije.«

»Tovariš Jovo« je torej očividno padel v nemilost in si nakopal nezaupanje »višjih instanc«. »Ne puščajte ga nikamor več samega!« To je samo druga oblika aretacije, bolj mila zato, ker je bil Jovo gotovo star partijec, saj bi drugače ne mogel doseči položaja »namestnika komandanta divizije«. Kljub temu pa je dvomljivo, ali je danes še pri življenju. Nalog za njegovo aretacijo nima datuma, iz drugih istočasno zaplenjenih listin pa izhaja, da je bil izdan v zadnjih dneh novembra.

Značilen je tudi neki odstavek v »dnevnem poročilu« »štaba VIII. U. B.« z dne 25. novembra. V tem poročilu stoji med drugim:

»Patrola, ki se je vrnila iz Roba, je javila, da blaga ni več tam, ker so ga terenci prenesli v bojazni, da ne bi bilo izdano, ker sta dva terenca pobegnila.«

Vidi se, da so tudi terenci, ki jih izbirajo vendar iz najbolj vnetih pristašev, že tako nezanesljivi ali pa tako siti strahovanja, da pobegnejo. In oba terenca, ki ju omenja poročilo, sta morala biti celo med zelo zaupnimi, ker sicer ne bi vedela, kje je skrito blago za komunistična krdela.

O komunističnih »zmagah«

Nepoučeni ljudje kaj radi nasedajo kričavim in bahaškim poročilom »generala« Tita o veličastnih »osvobodilnih« podvigih njegovih čet. Kdor pa te vesti zasleduje z zemljevidom v roki, bo dobil popolnoma drugo sliko o kretanju komunističnih krdel. Videl bo, da vse toliko hvalisane operacije niso nič drugega, nego breznačrtno beganje iz kraja v kraj.

Slični poročevalski način si je usvojila tudi OF, ki je nedavno natvezla svetu, da je osvobodila »mesto« Birčno vas. Resnica je pa ta, da so bila komunistična krdela pognana od Novega mesta nazaj noter do Birčne vasi in so na begu »zasedla« ta znameniti kraj. O tem izvirnem poročanju nam javlja intelektualec, rešen prisiljni mobiliziranec, naslednje:

»Tri mesece sem bil v tolovajskih četah in vse te tri mesece smo hiteli »od zmage do zmage«. Začeli smo »zmagovati« v Dobrem polju. V smelem pohodu nazaj smo »zasedli« ter »osvobodili« Kompolje, kjer seveda ni bilo nikogar, ki bi se upiral. Ko so nas tudi od tod potisnili nazaj, smo bežali v Struge in smo »osvobodili« ta kraj. Dva dni nato smo prodirali na Žvirče v Suho Krajino in smo seveda »osvobodili« tudi to velepomembno vas. Toda zasledovalci so se pojavili tudi na Žvirčem, zato smo krenili globlje v Suho Krajino ter »osvobodili« Visejec, Vrh, Sela, Veliko in Malo Lipje ter Gradenec. Tu smo ostali, ker ni bilo preganjalcev, ki bi nas bili tirali k novim »zmagam« in »osvojitvam«. Tako nas je neprijatelj oviral pri naših operacijah, ker ga ni bilo za nami, da bi nas prisilil k novim zmagam, ki bi razveselile Tita in London.«

Očividec in soudeleženec tega zmagovitega umikanja, ki je nosilo vse znake paničnega bega je zagotavljal, da imajo bežeči borci »poseben užitek«, ko poslušajo ta bedasta poročila o »novo zasedenih in osvobojenih krajih«.

Kratka poročila iz vsega sveta

Stockholm, 13. jan. R. 2.300 mestnih nastavljencev v Montrealu (Kanada), ki so stopili pred tremi tedni v stavko, je bilo pozvanih, naj se vrnejo na delo.

Vichy, 13. jan. R. Ministrski predsednik Laval se je po večdnevnem bivanju v Parizu vrnil v Vichy. Državni šef maršal Petain ga je sprejel v avdijenco, da mu poroča o razgovorih, ki jih je imel v Parizu.

Vichy, 13. jan. R Generalni komisarijat za francoske delavce v Nemčiji je bil z zakonom preimenovan v Generalni komisarijat socialnih akcij za francoske delavce v Nemčiji. Podrejen je ministrstvu za delo.

Ženeva, 14. jan R Po vesti iz »Timesa« je izgubila vsa posadka nekega terorističnega bombnika življenje pri poizkusu zasilnega pristanka v Lincolnshire.

Bukarešta, 15 jan R Po nekem poročilu je izročil državni vodja maršal Antonescu neki rumunski kmetici, nekemu dečku in nekemu vojaškemu dopustniku precejšnjo vsoto kot priznanje za aktivno sodelovanje pri aretaciji treh sovražnih padalcev. Šlo je za britanske agente.

Gospodarstvo

Angleške povojne skrbi

Povojne gospodarske skrbi so v zadnjem času v Angliji predmet obširnih razprav. Predvsem si gospodarstveniki postavljajo vprašanje, kako naj Anglija po vojni nadomesti izgube, ki jih je utrpela v zadnjih letih pri svojih naložbah kapitala v inozemstvu in v trgovinski mornarici in kako naj si Anglija zopet pridobi v teku vojne izgubljena zunanja tržišča. Londonski list »Times« računa, da bodo dohodki angleške plačilne bilance po vojni zaradi izgubljenih naložb kapitala in občutnega zmanjšanja trgovinske mornarice za 300 milijonov funtov manjši kakor so bili pred vojno. Državni podtajnik v ministrstvu za zunanjo trgovino Harcour Johnstone pa računa z zmanjšanjem za 200 milijonov funtov na leto. Anglija je bila pred vojno upniška država, po vojni pa bo dolžnica. Johnstone vidi edino rešitev v tem, da Anglija po vojni poveča svoj izvoz vsaj za 350 milijonov funtov na leto, to je za 50%, če naj se doseže ravnovesje v plačilni bilanci. Industrijska podjetja v Veliki Britaniji že danes delajo načrte, kako naj dosežejo to povečanje izvoza. Tako si je angleška avtomobilska industrija nadela nalogo, po vojni izvoziti na leto 200.000 avtomobilov (leta 1937 je znašal izvoz 78.000 avtomobilov).

Možnosti za povečanje izvoza po vojni pa so po mnenju številnih angleških gospodarstvenikov zelo omejene, na eni strani zaradi močne konkurence Zedinjenih držav na drugi strani pa zaradi napredujoče industrializacije v dominjonih, kakor v Južni Afriki, Indiji, Avstraliji in Kanadi. V teh deželah se je v zadnjih letih po vplivom vojne močno razvila industrija in te dežele ne bodo po vojni pripravljene opustiti industrijske delavnosti. Voditelji angleške bombažne industrije so zaskrbljeni zaradi razvoja tekstilne industrije v Indiji in v Avstraliji, ker so nastale moderne tekstilne tvornice, ki proizvajajo mnogo racionalneje kakor zastarele angleške. Predstavniki industrije gumija in lastniki plantaž gumija so v skrbeh zaradi rastoče proizvodnje sintetičnega gumija, ki ograža angleški monopol naravnega gumija.

Povečanje izvoza Velike Britanije za 50% bo torej naletelo na velike ovire. V zvezi s tem poudarja lord Leverhusine, da bo bodočnost Velike Britanije odvisna od tega, če bo uspelo rešiti izvozni problem. Od tega bodo odvisni tudi vsi načrti za zboljšanje življenjskih in socialnih razmer, kajti Anglija bo morala po vojni izvažati ali pa gladovati Zgolj produkcijski minister Lyttelton kaže nekaj več optimizma, ker se tolaži s tem, da bodo po vojni potrebe znatno narasle, da se bo povečala svetovna trgovina in da bo gospodarski razvoj drugih dežel pripomogel k povečanju blagovne izmenjave. Priznava pa, da bo potrebna popolna preorientacija angleške zunanje trgovine. Angleška izvozna industrijska podjetja se bodo morala prilagoditi novim razmeram in najti nove produkcijske možnosti za take izdelke, po katerih bo na svetovnem trgu povpraševanje. Pesimistično pa gleda na to vprašanje predsednik londonskega luškega urada, ki je mnenja, da London po vojni ne bo več mogel obnoviti svoje vloge kot središče mednarodne trgovine.

GOSPODARSKE VESTI

= **Omejitev dvobarvnega tiska v Nemčiji.** Po odredbi nemške gospodarske skupine za predelavo papirja in ovojnega materiala in gospodarske skupine za tisk, se smejo v bodoče papir, lepenka, karton in celofan za ovojne svrhe potiskati le v eni barvi. Dvobarvni tisk je dopuščen le tam, kjer tiskarski stroj eno in drugo barvo tiska naenkrat. Le v izjemnih primerih smeta obe organizaciji dovoliti izjeme.

= **Nova vrsta gradbenega materiala.** Nemška industrija gradbenega materiala je v sodelovanju s kemično industrijo v zadnjem času pričela izdelovati razne nove vrste gradbenega materiala, ki bodo imele veliko bodočnost zaradi odličnih lastnosti in veliki uporabnosti. Tako so pričeli izdelovati lahek gradbeni material iz mavca z dodatkom nekaterih kemikalij, ki ima številne prednosti nasproti cementu. Lastnosti tega gradbenega materiala se dajo spreminjati in se lahko izdelajo lahki porozni kamni ali pa težji in odpornejši zidaki. Poroznost se lahko poljubno spreminja in se lahko izdelajo zidaki z odpornostjo na pritisk od 3.6 kg do 185 kg na kvadratni centimeter. Ti zidaki se lahko sproti izdelujejo, ker je čas, v katerem se material veže, mnogo krajši kakor pri cementu. Vlite ali prešane plošče se po 30 minutah vzamejo iz opaža in se lahko že prevažajo. Važna pa je zlasti tudi okolnost, da se dajo take plošče žagati, vrtati, brusiti in polirati, predvsem pa so varne pred ognjem. Uporabljajo se namesto zidakov za stenske plošče in tudi za tlak, izdelujejo pa se v poljubni velikosti, tudi v višini celega nadstropja. Strokovnjaki so mnenja, da ji omogoča uporaba tega novega gradbenega materiala najracionalneje zidanje. Posebno primeren je ta gradbeni material za gradnjo negorljivih barak. Tudi na področju uporabe betona je zabeležen velik uspeh z izvedbo lahkega poroznega betona, ki se v zadnjem času mnogo uporablja pri gradnji zasilnih stanovanj. Ta porozni beton se izdeluje s pomočjo vodikovega dvokisa ali klorovega apna, ki povzroči, da nastanejo v mešanici drobnega peska in cementa številni mehurčki, kar omogoča prihranek na teži. Stene iz takega lahkega betona izredno dobro drže toploto v notranjosti hiše. Predvsem pa je važno, da so surovine za izdelavo takega betona v dovoljni meri na razpolago in se gradnja ne podraži temveč celo poceni.

= **Omejitev pisemskega prometa z inozemstvom v Nemčiji.** Te dni je v Nemčiji izšla izvršilna naredba k predpisom o pisemskem prometu z nevtralnim inozemstvom. Omejitve ne veljajo za poslovni pisemski promet. Vsak zasebnik v starosti preko 16 let lahko pošlje na mesec v inozemstvo poleg dopisnic največ dve pismi. Tako pismo sme obsegati največ dve strani. Pri oddaji pisma mora odpošiljatelj predložiti poleg legitimacije posebno kontrolno izkaznico za pisemski promet z inozemstvom, ki jo izda policijsko oblastvo vsaki osebi v starosti preko 16 let, ki ima stalno bivališče v Nemčiji.

= **Zmanjšanje rumunskega zunanjega dolga.** Rumunski zunanji dolg se je v zadnjem času z uspelimi transakcijami zmanjšal od 68 na 54 miljard lejev. Finančno ministrstvo je najprej izvedlo unifikacijo vseh državnih rent in je potem na zunanjih tržiščih po nizki ceni odkupilo prevelike rumunske državne obveznice. Notranji dolgovi so seveda v zvezi s financiranjem vojne narasli. Sedaj objavljajo, da je bilo v okviru finančnih ukrepov, izdanih leta 1941, vpisanih vsega za 19 milijard lejev obnovitvenega posojila, ki je služilo tako za obnovo porušenih pokrajin kakor tudi za financiranje vojne.

= **Gospodarske vesti iz Hrvatske.** S posebnim zakonskim drekretom so bili te dni izdani predpisi o plačilu enkratne vojne doklade na neposredne davke. Ta doklada znaša na zemljarino 80%, na zgradarino 30%, na pridobnino in družbeni davek pa 50%. Vrhu tega se pobere vojna doklada 50% na takse pri registraciji in v višini 8% na kupno ceno nepremičnin. Telefonski naročniki plačajo enkratno vojno doklado v določenih zneskih po posebni lestvici. — Hrvatski minister za trgovino in industrijo je bil s posebnim zakonskim dekretom pooblaščen, da lahko prepove ustanavljanje novih gospodarskih podjetij vsake vrste. Prav tako lahko minister prepove ustanavljanje novih obratov pri že obstoječih poljetjih. — Izkaz Hrvatske državne banke o stanju na dan 30. novembra 1943 zaznamuje obtok bankovcev v višini 38.5 milijarde kun nasproti 34.3 milijarde kun ob koncu oktobra lanskega leta.

Obvestila »Prevoda«

Opozorilo trgovcem

Opozarjamo trgovce, da smejo oddajati živila na predložene odrezke bolniških nakazil samo, **če predloži stranka tudi glavo bolniškega nakazila z isto številko kakor jo ima odrezek.** Izdano blago mora trgovec vpisati na hrbtni strani glave bolniškega nakazila, katera se vrne stranki nakazilo pa odvzame v svrho obračuna. Prekrški bodo najstrožje kaznovani.

Izpremembe v nabavi mesa

Kot podlaga za dodelitev mesa mesarjem služijo Prevodu seznami odjemalcev, ki so jih morali mesarji predložiti Prevodu. **Mesar sam ne sme sprejemati novih odjemalcev,** ker te dodeljuje izključno Prevod (Odsek za meso Novi trg 4/III, soba št. 17). Stranke naj se v tej zadevi ne obračajo več na Mestni preskrbovalni urad. Istotam **more samo Prevod prenesti odjemalce od enega mesarja k drugemu,** če so zato zadostni razlogi, in sicer **izključno zadnje tri dni v mesecu.**

Razdeljevanje petroleja

Mestni preskrbovalni urad bo delil nakaznice za petrolej za mesec januar samo na podlagi **družinskih nakaznic,** in sicer na družinsko nakaznico »A« pol litra, na družinsko nakaznico »B« 1 liter in na družinsko nakaznico »C« 1.50 litra petroleja, tako da pridejo v ponedeljek, 17. t. m., na vrsto upravičenci z začetnicami A do C, v torek, 18. t. m., upravičenci z začetnicami D do F, v sredo, 19. t. m., upravičenci z začetnicami G do I, v četrtek, 20. t. m., upravičenci z začetnicami J in K, v petek, dne 21. t. m., upravičenci z začetnicami L do N, v soboto, 22. t. m., upravičenci z začetnicami O in P, v ponedeljek, 24. t. m., upravičenci z začetnicami R do S, v torek, 25. t. m., upravičenci z začetnicami T do Ž ter v četrtek, 27. t. m., zamudniki.

Družinsko nakaznico naj vsakdo prinese s seboj.

Vse upravičence opozarjamo, da si morajo za letošnje leto priskrbeti nova potrdila mestne elektrarne, da nimajo v svojih stanovanjih električne razsvetljave, ker bo drugače urad odklonil izdajo nakaznice za petrolej. **Upravičenci z začetnicami A do K predlože ta potrdila ob nakazovanju petroleja za mesec februar,** ostali upravičenci z začetnicami L do Ž pa v mesecu marcu, za mesec januar pa dobijo upravičenci petrolej še na stara potrdila mestne elektrarne. O pravem času naj si vsi upravičenci priskrbe ta potrdila v mestni elektrarni na Krekovem trgu št. 10, I.

Petrolej bo urad nakazoval izključno samo po gornjem razporedu vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 17. ure v II. nadstropju Mestnega doma, soba št. 3, vhod s Strelliške ulice.

Kazni za prekršitve zatemnitvenih predpisov

V dobi od 5. do 15. januarja 1943 so bili kaznovani zaradi prekršitve zatemnitvenih predpisov:

Perkon Drago, elektrotehnik, Ciril-Metodova ulica 47 b; Štritof Niko, dirigent, Ambrožev trg 2; Dežman Alojzij, slaščičarnar, Kolodvorska 54-III; Tring Alojzij, mizarski mojster, Hranilniška 3; Frigidi Rudolf, čevljarski mojster, Gosposvetska 44; Guček Marija, trgovka, Staničeva 8; Skvarča Ciril, žel. uradnik, Ciril-Metodova 51/I; Kucler Berta, modistka, Topniška 9; Špindler Martin, pom. fin. dir. v pok., Gledališka 10/II; Grobelnik Gusto, Poljanski nasip 17; Litnar Eka, Poljanski nasip 16; Kuščak Ludovik, profesor, Boblarjeva 15/II; Taučer Bogomir, privat. uradnik, Svetosavska 22; Sircel Beti, trgovka, Gosposvetska 130; Tršan Mirko, trgovec, Lepodvorska 23; Sašek Josip, pekovski mojster, Gosposvetska 62; Verovšek Marija, šivilja, Rožna ulica 27; Zidar Ivan, trg. zastopnik, Cesta Arielle Rea 10-III; Mihek Frančiška, zasebnica, Kersnikova 8/III; Grojer Leonora, zdravnica, Miklošičeva 13/II; Petrič Ana, šivilja, Miklošičeva 7 a; Kovačič Marija, šivilja, Gallusovo nabrežje 11; Novak Marija, zasebnica, Stari trg 17; Petrič Slavko, privatni uradnik, Ulica 3. maja 3/III; Koritnik Anton, kavarnar Bleiweisova 2; Porenta Vinko, žel. uradnik, Medvedova 19; Kokelj Viktor, rač. kontrolor, Medvedova 19/I; Duhovnik Marija, žel. radnica, Medvedova 19/III; Glavač Anica, natakarica, Streliška 7; Kušar Josip, žel. uradnik, Jenkova 14; Podboršek Ana, gostilničarka, Linhartova 4; Mencinger Štefan, gostilničar, Šmartinska 10; Rahne Ivan, gostilničar, Pokopališka 3; Maček Marija, gostilničarka, Bohoričeva 9; Oset Josip, trgovec, Bleiweisova 1; Stojanovič Milena, gospodinja, Malgajeva 2/III; Pahor Adrijan, krojaški mojster, Prešernova 54; Smrkolj Slavko, dentist, Malgajeva 2; Weilgoni Marija, trgovka, Gosposvetska 49 (že drugič); Koritnik Anton hotelir, Bleiweisova 2; Bernot Julijana, gospodinja, Jesenkova št. 4; Zupančič Justi, uradnica, Resljeva 13; Prijatelj Ivan, direktor, Resljeva 10; inž. Jug Oskar, Puccinijeva 10/II; Pristavec Stane, Gallusovo nabrežje 7/II; Semenič Viktor prevoznik, Privoz 13; Goslar Branko, drž. pravobranilec, Privoz 13; Trošt Ivanka, gostilničarka, Krekova 17; Miklič Franc, posestnik, Slomškova 5; Marcikič Lota, slaščičarna, Beethovnova ulica 14.

Kronika

* **Stotriletni general.** Dne 12. januarja je obhajal nemšk. topniški general Teodor von Bomehard svoj 103. rojstni dan. Kot 30 letni oficir se je udeležil krunanja nemškega cesarja v Versaillesu in utemeljitve Bismarckove nemške države. Leta 1870. si je zaslužil pri Sedanu odlikovanje železnega križa. General je še danes tako čvrst in čil, da vsak dan prečita liste, posluša radijsko oddajo ter si sproti beleži poročila nemške vojske v dnevnik, ki ga še vedno piše.

* **Častni senator univerze v Giessenu.** O priliki 70. obletnice rojstva je bil profesor za bolezni v vratu, nosu in grlu ter direktor klinike na berlinskem vseučilišču prof. dr. med. von Eicken imenovan za častnega senatorja na univerzi v Giessenu. Jubilar je predaval od l. 1910 do 1922 na vseučilišču v Giessenu ter si je pridobil za sloves tega zavoda velike zasluge.

* **Rešitelj trinajstih življenj.** Potapljač Gerhard Müller iz Duisburga je prejel kolajno, kakršne se podeljujejo samo izredno zaslužnim reševalcem. Mož je doslej trinajstim osebam rešil življenje.

* **Normalen promet z zavojčki v Nemčiji.** Ministrstvo za pošto v Nemčiji je izdalo odredbo, da smejo vsi poštni uradi od 17. januarja zopet sprejemati poštne zavitke v neomejenem obsegu.

* **V treh letih trikrat dvojčki.** V Haagu je pred kratkim neka žena povila čvrsta dvojčka, dečka in deklico. Ista žena je že lansko leto rodila [illegible] otroka in prav tako je imela dvojčka pred dvema letoma. Dvojčki trikrat zaporedoma v treh letih so pač redkost posebne vrste.

* **Štirje otroci zgoreli, ker so se igrali z vžigalicami.** Iz Erfurta poročajo: Grozna nesreča, katere žrtve so bili 4 otroci v starosti 3 do 7 let, se je dogodila v petek v mestu Weissensee. Mati, ki je prišla iz kleti, kjer je prala, je videla, kako se vali dim iz oken stanovanja. Hitela je tja ter našla dva otroka mrtva. Neki moški je skočil skozi okno v popolnoma zadimljeno spalnico, kjer sta ležala v nekem kotu v plamenih dva druga otroka. Takoj pripeli zdravnik je ugotovil smrt vseh štirih. Po dosedanjih ugotovitvah je nastala nesreča, ker so se otroci igrali z vžigalicami ter povzročili ogenj.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Za vedno je zapustila sv[illegible] vdova po učitelju Trgovske šole [illegible]ančiška Javorškova. Za [illegible]jejo rodbine Javorškova, Bernikova, [illegible]lečkova, Zorova in Klarerjeva. K večnemu počitku bodo rajnko spremili v nedeljo ob pol 15. iz kapele sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Preminila je bivša trgovka in posestnica ga. Apolonija Lucinova. Zapušča sina Valentina, hčerki Fani, poročeno Soklič in Marjanco, poročeno Blatnik ter drugo sorodstvo. Pogreb pokojnice bo v nedeljo ob 14. iz kapele sv. Frančiška na Žalah k Sv. Križu. — Umrla je ga. Linka Klunova, po rodu Gödererjeva. Zapušča sina Otmarja, hčerko Marilko in drugo sorodstvo. Na zadnji poti jo bodo spremili v nedeljo ob 16. iz kapelice sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu. — Dne 6. novembra je nenadoma preminil rudarski inženir v Cerknem g. Hubert Ranzinger. Zapušča soprogo Tatjano, po rodu Bitenčevo, hčerkico Zorico in drugo sorodstvo. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, hudo prizadetim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Lep življenjski praznik** praznuje ga. Irma Endlicherjeva pod Golovcem, tam v prijazni hišici blizu Rakovnika, med sadnim drevjem, smrekami in cvetličnimi grmi. Rojena pred 70 leti (17. januarja) v Sudetih, je kot deklica prišla k svojemu stricu v Ljubljano. Stric jo je pohčeril, dedovala je večstanovanjsko hišo v Gradaški ulici, potem pa se je poročila z rudarskim inženerjem Pavlom Endlicherjem. Služboval je pri večjih rudarskih podjetjih, med drugim v Dalmaciji. Naposled sta se za stalno naselila v Ljubljani in kupila sedanjo posest. Pred 15 leti je mož umrl. Toda gospa Endlicherjeva ne preživlja samotnih dni, čeprav je ne ljubkujejo otroci in vnuki. Ima mnogo prijateljskih vezi, mnogim je dobrotnica, v največje zadoščenje pa ji je vrtič, ki ga skrbno neguje. Tu ima tudi svoj Tičistan; okrog njene hiše je vedno dovolj pernatega drobiža, ki se zateka semkaj z vsega Golovca v zavetje in po hrano. Dolgoletni naročnici tudi »Jutro« toplo čestita in ji želi še mnogo zdravja in sreče.

u— **Poročila sta se v cerkvi sv. Antona na Viču** g. Jelušič Dušan, priv. uradnik-jurist in gdč. Dragica Grabnarjeva, stud. chem. Mlademu paru iskreno čestitamo!

u— **Simfonični koncert v prid Zimske pomoči,** ki bi se naj vršil v ponedeljek, dne 17. I. 1944, je iz tehničnih razlogov prestavljen na poznejši čas. Že kupljene vstopnice se lahko vrnejo v Matični knjigarni.

u— **Sindikat hišnih posestnikov v Ljubljani** opozarja vse svoje člane na odredbo šefa pokrajinske uprave z dne 18. oktobra 1943 o ureditvi oddajanja stanovanj. Vsa prazna in nezadostno zasedena stanovanja dodeljuje samo stanovanjska komisija ter je samolastno oddajanje stanovanj neveljavno in kaznivo.

u— **»Kdo bo listje grabil?«...** Kdor hoče imeti odgovor na to vprašanje, naj stopi v tivolski ali rožniški gozd. Izredno ugodno vreme zadnjih dni je omogočilo veliko spravilo listja za nastilj. Več skupin mestnih delavcev je grabilo listje in ga nakladalo na vozove. Listje je suho, da kar šumi pod nogami. Dobršen del Tivolskega gozda je zdaj očiščen in pripravljen, da bo ozelenel v zgodnji pomladi. Mestna pristava potrebuje mnogo nastilja, saj tudi v vojnem času oskrbuje 44 konj.

u— **Ugodne plačilne pogoje za knjige** nudi svojim naročnikom založba »Plug«, Ljubljana, Miklošičeva 30. Mesečna naročnina znaša 40 lir. V 6 mesecih 4 krasne knjige!

u— **Na II. moški realni gimnaziji** se začne pouk v sredo dne 19. januarja ob 8. uri za I. b, II. b, VII. b in VIII. razred, popoldne ob 13.30 za I. a, II. a in VII. a; v četrtek 20. t. m. ob 8. uri za III. b, IV. b in V., popoldne ob 13.30 za III. a, IV. a in VI. razred. Pouk bo po starem urniku.

u— **Učite se strojepisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji prično v torek 18. januarja.** Največja moderna strojepisnica, raznovrstni stroji. Desetprstna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Vpiše se lahko vsakdo. Posebej priporočljivo tudi visokošolcem-kam in dijakom-injam. Vpisovanje dnevno. Učnina zmerna. Zahtevajte nov prospekt: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **IV. deška ljudska šola** v Ljubljani na Prulah začne zopet z rednim poukom po dosedanji razporedbi v ponedeljek 17. januarja 1944.

u— **X. redni letni občni zbor Prirodoslovnega društva** se bo vršil v četrtek, dne 27. januarja 1944 ob 17. uri v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Opozarjamo članstvo, da je treba v smislu društvenih pravil morebitne samostojne predloge pismeno prijaviti društvenemu odboru vsaj pet dni pred občnim zborom. Vabimo člane, da se občnega zbora udeleže. Osebnih vabil ne bomo razpošiljali.

u— **Visokošolcem-kam in dijakom-injam vseh šol** naznanjamo, da prične nov tečaj strojepisja v torek 18. januarja. Največja moderna strojepisnica. Desetprstna metoda. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Zahtevajte prospekt: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Ali že imate Gospodinjski koledar** za leto 1944? Zaloga pohaja, zato vam priporočamo, da si ga takoj nabavite. Poleg raznih gospodarskih rubrik ima koledar letos tudi novo zbirko sodobnih kuharskih receptov, ki jih je priredila Marica Šlajmerjeva pod naslovom **»Kaj bom danes kuhala«.** Koledar se dobi v **knjigarni Tiskovne zadruge.**

u— **Opozarjamo dijake-inje vseh šol, ki nimajo rednega pouka,** na naše instrukcije vseh predmetov in jezikovne tečaje, ki Vam nudijo jamstvo za uspešno dovršitev razreda. Ločene skupine po razredih — posebne učilnice. Vpisovanje dnevno. **Specijalne strokovne instrukcije Kongresni trg 2/II.**

u— **Za pokojnim Francetom Dolžanom v Radovljici** bo pri Sv. Petru dne 22. t. m. ob 7. zadušnica in 3. februarja ob pol 8. maša za 30. dan po smrti.

u— **Fosfatna moka za otroke** dodatna hrana visoke hranilne vrednosti za malo deco. Vsebuje organsko vezana fosfor in kalcij. Izdeluje: **Žikin laboratorij, Ljubljana.**

u— **»DOLOREX«** tablete se priporočajo pri gripi in bolezninih prehlada, ker znižajo temperaturo, olajšajo pa tudi bolečine pri glavobolu, migreni in revmatizmu. »Dolorex«« izdeluje lekarna Mr. Bahovec.

u— **Lov na kite** je glavna zgodba zanimive knjige »Beli kit«, izšla v založbi »Plug«, Miklošičeva cesta 30. Ugodni plačilni pogoji! Zahtevajte prospekt!

POZOR! POZOR! POZOR!
Kino Matica
Radi izredne dolžine filma
„LAŽNIVI KLJUKEC“
predstave ob nedeljah ob 10., 12.45, 15. in 17.15.
Ob delavnikih ob 14.30 in 17. uri.

Božični prispevek upokojencem

Dodatno k našemu opozorilu v dnevnikih glede enkratnega izrednega (božičnega) prispevka po 100 lir za vsakega upokojenčevega rodbinskega člana po dobljenih informacijah na pristojnem mestu pojasnjujemo zadevo takole:

Po določilu čl. 3. uredbe šefa pokrajinske uprave z dne 18. decembra 1943, I. Št. 4514/1, se za rodbinske člane smatrajo zakonita žena in zakonski ter pozakonjeni otroci, za katere uslužbenci odnosno upokojenci po veljavnih predpisih prejemajo rodbinsko draginjsko doklado, t. j. za ženo 45.60 lire ali 120 din, za otroka 53.20 lire ali 140 din in izredno doklado 19 lir ali 50 din.

Izredni prispevek so upokojenci prejeli za vse otroke, za katere prejemajo redno rodbinsko doklado.

Ta prispevek pa jim pripada tudi za ženo. Ker izplačilne blagajne nimajo dokazil za vse upokojence, da so poročeni in da žive z ženo v skupnem gospodinjstvu, je treba, da zaradi priznanja in izplačila prispevka v tem smislu sestavljena potrdila župnijskih uradov predložе naknadno. Uredba namreč določa, da ženi, ločeni od moža, izredni prispevek ne pripada.

Združenje javnih uslužbencev.

u— **Ali že imate letošnje knjige Vodnikove družbe?** Dobite jih v družbeni pisarni (Narodna tiskarna), ali v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova 3. ozir. v knjigarni Učiteljske tiskarne, Frančiškanska 6.

u— **Nesreče.** Na kirurški oddelek ljubljanske bolnišnice so zadnje dni sprejeli spet več ponesrečencev. Iz Dolenje vasi so pripeljali z zlomljeno levo nogo 11-letnega sina posestnika Janeza Kosa, ki se je poškodoval pri padcu z lestve. 79-letna zasebnica Ana Broschova iz Ljubljane je padla doma v stanovanju in se poškodovala na rebrih. Z vrelim kropom se je poparil po životu leto dni stari sinček čevljarskega mojstra Vladimir Furlan iz Ljubljane. 54-letni posestnik Anton Petrič iz Velikih Lašč se je vsekal v levo roko. Z zidarskega odra je padel in se potolkel po nogah 19-letni delavec Slavko Štih iz Ljubljane. 25-letna delavka Leopoldina Podbojeva iz Ljubljane pa se je z vrelo vodo oparila po desni nogi.

Z Gorenjskega

Led na Vrbskem jezeru. Vrbsko jezero pri Celovcu je v zadnjem času zamrznilo ter se je na njegovi površini napravila dovolj trdna ledena skorja, da si drsalci lahko privoščijo nekaj zabave. Da pa ne bo nesreč, ki se zlasti rade primerijo otrokom, je prepuščeno županstvom posameznih občin ob nabrežju Vrbskega jezera, da dovoljujejo ali prepovedujejo drsanje na ledu.

Tudi v Celovcu so opazovali meteor. Celovški listi poročajo, da so tudi v glavnem mestu Koroške na dan 6. januarja ob 17.55 videli meteor, ki je izginil v zapadni smeri. Meteor je padal od juga proti severu ter se je bližal zemlji v velikem loku, za seboj pa je puščal rumenkasto rdečo svetlobo.

Nesreča pri delu. 57 letni žagar Jožef Drolc, nameščen pri tvrdki Brodnik v Celovcu, si je pri delu poškodoval koleno ter je moral oditi na zdravljenje v bolnišnico.

S Štajerskega

V sejni dvorani ptujskega deželnega svetnika je bil sklican običajni novoletni zbor ptujskega voditeljskega štaba, h kateremu sta prišla tudi podpolkovnik Ziegler in višji delovni vodja Strassmayr. Opozoril je, da pripada sportu pomembna sporočil gauleiterjevo zahvalo za delo v preteklem letu, nakar je dal naloge za novo leto.

Zlata poroka na Spodnjem Štajerskem. Na Ostrožnem pri Celju sta obhajala zakonca Jožef in Terezija Krušič zlato poroko. Zakonca imata 11 otrok. Na dan zlate poroke sta prejela posebno darilo, Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«. Krušič je zdaj star 81 let, njegova žena ima 79 let, oba pa sta še krepka in zdrava.

Sportno priznanje. Okrožni vodja Bauer je petnajstim sportnikom v Ptuju razdelil državne sportne značke. Zlasti je opozoril na sportno delo, ki sta ga v zadnjih letih izvršila Zamuda in Franc Stross. Opozoril je, da pripada sportu pomembna vloga v nacionalnem delu. Sport je našel v Ptuju takoj po priključku Spodnjega Štajerskega k Nemčiji že pripravljena ugodna tla in se je delo lahko takoj uspešno nadaljevalo.

Kaznovana površnost. Pred sodnikom se je moral zagovarjati delavec Emil Šafarič, ki je pri delu v kovačnici pozabil pogledati, ali veliko kladvo na parni pogon ne ograža kakega tovariša. Kladivo je udarilo nekega delavca po roki in mu zdrobilo dva prsta. Zaradi površnosti pri delu je bil Šafarič obsojen na 3 mesece zapora.

Nezgoda. 35-letni Peter Sernko je skočil z voza s konjsko vprego, toda na tleh je tako nesrečno padel, da je prišel pod kolesa, ki so ga ranila. Moral je iskati pomoči v mariborski bolnišnici.

Iz Trsta

Slovenska oddaja v tržaškem radiu. Od 3. januarja letos dalje oddaja tržaški radio od 18.15 do 18.45 tudi v slovenščini. Oddaje se vrše za sedaj vsak drugi dan na dneve z lihimi številkami. Spored obsega poročila, predavanja in pevske točke.

Poročili so se te dni v Trstu pomorski kapitan Jakob Sirano in gospodinja Terezija Alba, mehanik Michael Galo in gospodinja Miroslava Malalan, mesar Peter Zigante in gospodična Antonija Petretič, upokojenec Atilij Goltan in gospodinja Ilia Pavon.

Demografska slika v Trstu dne 8. januarja: 12 rojstev, 18 smrtnih primerov in 10 porok.

125letnica važne socialne ustanove. Dne 1. januarja je poteklo 125 let, kar je bil ustanovljen ubožni zavod, ki nudi svojo socialno pomoč 120 otrokom in starčkom obojega spola, razen tega pa skrbi tudi za snažno prenočišče revnim ljudskim slojem, ki ne morejo plačevati stanovanja ozirома prenočišča.

Ogenj v mizarski delavnici. V mizarski delavnici v Vseučiliški ulici 9 je nastal ogenj, ki so ga pa tržaški gasilci na srečo kmalu pogasili.

Zobni tehnik okraden za 35.000 lir. Drzni tatinski zlikovci so se vtihotapili v stanovanje zobnega tehnika Karla Čoka iz ulice Orlanj 4 ter odnesli razne predmete, med drugim obleke, pisalni stroj in razna živila v skupni vrednosti 35.0000 lir. Zlikovcem so že za petami.

Tel. 27-30 **KINO SLOGA** Tel. 27-30
Radi velike dolžine filma
Kogar bogovi ljubijo
predstave ob delavnikih ob 14.30 in 17. uri; v nedeljo ob 10., 14.30 in 17.

Beležnica

KOLEDAR

Nedelja, 16. januarja: Marcel.
Ponedeljek, 17. januarja: Anton puščavnik.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Lažnivi kljukec.
Kino Sloga: Kogar bogovi ljubijo.
Kino Union: Priljubljeni svet.
Kino Moste: Prepih.

Kinematografi v ponedeljek nespremenjeno.

Simfonični koncert za Zimsko pomoč v ponedeljek ob 18. v veliki unionski dvorani.

DEŽURNE LEKARNE

Nedelja: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Deu-Klanjšček Dia, Gosposvetska cesta 4, Bohinec, ded., Cesta 29. oktobra 31.

Ponedeljek: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo ima od sobote od 20. do ponedeljka do 8. zjutraj mestni višji zdravnik dr. Fran Ciber, Štefanova 7, telefon 36-41.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 17. do 6.30 ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 16. jan., ob 16: **Deseti brat.** Izven. Cene od 18 lir navzdol.
Ponedeljek, 17. jan.: Zaprto.
Torek, 18. januarja, ob 16: **Nevesta s krono.** Red Prvi.
Sreda, 19. jan., ob 16.30: **Robinzon ne sme umreti.** Red Sreda.

*

Jurčič-Golia: »Deseti brat«, 16 slik, ki se gode na Dolenjskem sredi preteklega stoletja. Romantična zgodba o izobčencu, »desetem bratu« in njegovi usodi, v katero se vpleta ljubezen Lovra Kvasa in Manice s Slemenic.

Izmed domačih del je med prvimi novostmi na sporedu Leskovčeva igra: »Vera in nevera«. Dejanje se godi v sodobnem času na kmetih. V njem je orisan problem resnične in samo navidezne vere, farizejstva in cestninarstva. Delo je tako po jezikovni kakor po režijski koncepciji surrealističnega značaja in obeta v prvovrstni zasedbi in M. Skrbinškovi režiji zanimivo predstavo. Premiera bo 22. t. m. izven abonmaja.

Drama pripravlja: Fodorjevo »Maturo« v Debevčevi režiji (predstave bodo izven abonmaja), Grillparzerjevo antično dramo »Ljubezni in morja valovi« v Debevčevi režiji, Molierovega »Namišljenega bolnika« v režiji J. Koviča, Cankarjevo dramo »Lepa Vida« v novi inscenaciji, novi zasedbi in Debevčevi režiji, Kleistovo igro »Razbiti vrč« v prof. Šestovi režiji.

OPERA

Nedelja, 16. jan., ob 15: **Snegurička.** Izven Cene od 32 lir navzdol.
Ponedeljek, 17. jan.: Zaprto.
Torek, 18. jan., ob 15.20: **Snegurička.** Red B.
Sreda, 19. januarja, ob 16: **Mrtve oči.** Premiera. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

*

Nov nastop v »Sneguročki«. V nedeljski predstavi te opere bo pela prvič Pomladno vilo ga. Franja Golobova. Ta partija daje posebno mezzosopranistkam možnost velikega pevskega razmaha. Tako bomo torej slišali v nedeljo Golobovo v tej vlogi, v eni izmed bodočih predstav »Sneguročke« pa bo nastopila Golobova v partiji Lela, s katero je debutirala pred leti v naši Operi. Tako nam obeta Rimski Korsakova opera z raznimi prezasedbami še zanimive predstave. — Ostale partije bodo peli: Vidalijeva, Španova, Popov, Lupša, Lipušček, Mlejnikova, Poličeva in M. Sancin. — **Opozarjamo na začetek predstave, ki bo ob 15. uri.**

Uprava Državnega gledališča v Ljubljani se abonentom reda Sobota oprošča zaradi izostanka štirih predstav v štirih zadnjih sobotah, ki so izpadle: prva na dan pogreba kočevskih žrtev, druga in tretja na Božič in Novo leto in četrta v soboto, 8. t. m., ko je bila v Operi predstava za Zimsko pomoč izven abonmaja, v Drami pa premiera »Robinzona«. Red Sobota bo odslej imel predstave zopet redno vsako soboto in bodo dobili abonenti reda Sobota postopoma vse predstave, ki so v repertoarju, prav tako kot ostala dva stalna abonmaja Sreda in Četrtek.

Žrebanje številk za nagrade »Gledališkega koledarčka« bo nepreklicno 2. februarja. Ker je število koledarčkov omejeno, opozarjamo vse, ki se zanimajo za njihovo zanimivo in pestro vsebino in za lepe nagrade, naj si jih pravočasno nabavijo.

Ali hočete rejenčka?

Tisti, ki jim mora v miru in vojni veljati naša največja skrb, so otroci. Mlad rod je bodočnost vsakega naroda. Kjer začno prop dati mlada pokolenja, tam se narodu pše smrtna obsodba. Današnje stoletje je proglašeno za stoletja otroka. V strašni vojni vihri ki jo preživljamo in spričo velikih žalostger, ki jih sami vidimo na slovenskih tleh, bi se ta oznaka morda komu zdela ironična. Toda eno je treba priznati: v sedanjem stoletju, kolikor ga imamo za seboj, je bilo za prospeh mladega rodu, za njegov zdravstveni, socialni in umstveni napredek storjenega toliko, kakor še nikoli prej. In plodovi mladinskega skrbstva so bili hvalevredno prenešeni v vojno dobo. Če hočemo imeti natančnejši zgled, moramo pogledati samo v Nemčijo, pa vidimo, da je skrb za mladi rod tudi v vojni dobi tako velika, idealna in uspešna, da zasluži vse priznanje.

V Nemčiji kratko in malo otrok ne pripada samo staršem, marveč je dragocena last vsega naroda. Ne samo v občajni vsakdanji oskrbi, marveč v najtrših preizkušnjah, ki jih doživlja nemški narod ob grozovitih letalskih napadih, se kaže vzorno nemško skrbstvo za mladino. Iz ogroženih krajev so že mnogi posebni vlaki prepeljali na tisoče otrok v varna zavetja družin po drugih pokrajinah. Vsaka nemška družina je srečna, ako lahko sprejme pod svojo streho fanta ali deklico iz ogroženih krajev.

Krvava vihra je tudi pri nas pregnala mnoge družine z rodnih tal, izpod domačega krova. Z najbornejšim imetkom, povečini pač le s tistim, kar so imeli na sebi, so pripadniki številnih slovenskih družin prbežali v Ljubljano. Kakor vedno, se Ljubljana tudi v tej strašni dobi težke preizkušnje pokazala svoje dobro srce. Toda njena pomoč je možna le v splošnem, za posameznike pa se morajo truditi društva in posamezna dobra srca. Kdor stopi v bivališče, kjer so nastanjeni naši begunci, mora pač najbolj sočustvovati z mladino, ki pogreša tistega, kar ji more dati edino dom: brezskrbnosti, razvedrila in ljubeče nege.

V Ljubljani je mnogo družin, ki imajo lepa stanovanja, pa nobenih otrok, ali le majhno njih število. So pa tudi mladinoljubne družine, ki se jim nikakor ne bo poznalo, ako prisede za mizo še po en majhen gost. A-li hočete otroka? Vzemite ga, sprejmite ga v svojo sredo! Storili boste nasproti svojemu narodu najlepšo nalogo, ki jo danes morete storiti. V našem uredništvu vam bomo povedali, kje vas čaka vaš bodoči rejenček.

Lažnjivi kljukec in njegova doba

Pravkar predvajajo v kinu Matici film, na katerega je bil radoveden vsakdo, kdor se le malo zanima za tuje revije: »Lažnjivega kljukca«. Morda ne bo izpolnil vsakomur njegovih pričakovanj, čeprav je treba nepristransko opomniti, da je svojevrstna umetnina. Gotovo pa bo osvežil spomin in zbudil zanimanje za napol realne, napol fantastične — vsaj v očeh navadnega zemljana — osebe, ki v njem nastopajo.

Predvsem je to »Lažnivi kljukec« — baron Münchhausen sam. Kdor se ni zanimal zanj, ne ve, ali je bil to resnično živ človek, ki pa je rad delal »debele«, pa je vendar v čem mogoče resničnost, ali pa je vse le burna domišljija.

Ta junak je zares živel in se je pisal Karel Friderik Hieronim pl. Münchhausen. Bil je potomec stare nižjesaške plemiške rodbine in je zagledal luč sveta l. 1720 na Hanoveranskem in tam tudi umrl l. 1797. Bil je strasten lovec pa tudi potoval je rad in se spuščal v razne avanture. Tako se je boril in odlikoval v rusko-turški vojni. Doma je seveda nato pripovedoval o svojih doživljajih in pretiraval, kakor pač vsak njegove vrste. Vendar še zdaleka toliko ne da bi si pridobil sloves, kot ga ima danes. Do tega mu je pripomogel nemški profesor Raspe, ki je izdal v Londonu knjižico o neverjetnih doživetjih barona Münchhausena. Njegov namen je bil pač, napisati nekaj veselega za vesele ljudi. Idejo je izpopolnil G. A. Burger, ki je delo preučil, mu pridal nadaljnje zgodbe in vse umetniško izgladil. Njegove »čudovita potovanja po vodi in po suhem, vojni pohodi in vesele zgodbe plemiča Münchhausena« (l. 1786) so postala zaradi mnogih popularizacij svetovno znana. Slične lažnive zgodbe se imenujejo odtlej »Münchhausiade«. Seveda je njih snov že prastara. Odlika Münchhausena nasproti drugim takim tičem pa je, da je bil vedno kavalir svetovljanski in da je lepo in živo pripovedoval, kar je seveda Burgerjeva zasluga. Ker zna spretno prepletati nesmiselno s pretravanjem in prevračanjem resničnosti in je tudi šaljiv, bo vedno zanimal človeško domišljijo. Tudi naša doba in naš rod sta mu ostala zvesta, o čemer nam priča, da je pred šestimi leti izšla v Gorici knjiga: »Lažnivega barona Münchhausena čudovita potovanja po suhem in po morju«.

Toda kaj bi Münchhausen brez različnih čudežnih pripomočkov? In enega je dobil od samega — Cagliostra! Kaj je tudi ta bil sam živ hudič? V naši domišljiji že, zares pa ne. Bil je to le eden najslavnejših pustolovcev in alkimistov one dobe, grof Aleksander Cagliostro, kar pa mu vseeno ni pomagalo, da ne bi bedno umrl v rimskih ječah.

Tudi on se je rodil približno isti čas kakor Münchhausen, to je l. 1743, toda daleč pod tujim soncem, v Palermu. Kot lekarnarski pomočnik se je zgodaj seznanil s tajnimi vedami in sredstvi. Od oblasti pregnan se je odpravil l. 1769 dve leti v Egipt, v Prednjo Azijo ter v srednjo in zapadno Evropo. Povsod si je znal pridobivati denar s spiritizmom, pomlajevalnimi eliksirji in delanjem zlata, pri čemer mu je morala služiti tudi njegova mlada, zelo lepa žena. Čim so kje odkrili, da slepari, je moral pobrati šila in kopita in oditi v druge kraje. V Londonu je nastopal kot prostozidarski reformator. Nato ga je zanesla pot preko Italije in Španije v Nemčijo, kjer je postal znan zaradi uspešnega zdravljenja. Zlasti ga je čislal damski svet. Žel je mnogo uspehov, zlasti na Kurlandskem; bil je tudi gost Katarine II. v Petrogradu. Naslednja leta je v Parizu zaradi dozdevnih vizij tako zaslovel, da se je vse trgalo za njegovo prijateljstvo. Ko je bil nato zapleten v proslulo zgodbo z ogrlico, so ga obsodili v Bastillo, nato pa izgnali. Preko Anglije in Švice je prišel v Rim, kjer je začel ustanavljati prostozidarsko ložo. Zaradi tega so ga obsodili kot krivoverca na smrt, pa pomilostili na dosmrtno ječo, v kateri je leta 1795 umrl.

Cagliostro je bil pustolovec, ki je poznal svojo dobo in je spretno vedel izrabiti strasti in slabosti sodobnikov. Zato je umljivo, da je pritegnil pozornost mnogih piscev.

Tretji v tej dični družbi, verjetno najbolj poznan, je »kralj ženskih src«, Casanova.

Girolamo Casanova, vitez senigallijski, je bil eden izmed mnogih sebi podobnih, ki so »osrečevali« s svojo prisotnostjo 18. stoletje. Rodil se je leta 1725 v Benetkah. Zaradi umnosti in izredno lepega zunanjega izgleda si je priboril vstop v najvišje tamkajšnje kroge. Ker pa se je vedno znova zapletal v ljubavne afere, so ga izgnali in takrat se je začelo njegovo pustolovščin polno življenje. Bil je v Carigradu na sultanovem dvoru, šel v Pariz, se vrnil v Benetke, kjer so ga zaprli zaradi goljufij, zbežal zopet v Pariz, kjer je zaradi svojih odličnih lastnosti naravnost zablestel med plemiči, zlasti pa v damskem svetu. Obogatel je, mnogo potoval po Nemčiji, Švici, Italiji in Rusiji, kjer mu je dovolila Katarina avdienco. Zaradi neprestanih dvobojev in različnih afer, mu niso dali nikjer več obstanka, ne v Parizu, ne v Madridu, ne v Benetkah. Opustil je svoje petnajstletno potikanje po Evropi in sprejel ponudbo grofa Waldsteina, da je odšel za knjižničarja na njegov grad Dux na Češkem, kjer je po trinajstletnem življenju zagrenjen umrl l. 1798.

Casanova je mnogo potoval, mnogo doživel, a znal tudi dobro opazovati. Imel je znance v visokih in nizkih slojih — tako Friderika Velikega, Voltairja, madame Pompadour, »panal« je nešteto moških in žensk. Iz tega njegovega pisanega življenja se mu je rodilo v zadnjih letih odmaknjenosti 12 zvezkov »Spominov«. Znal jih je napisati zanimivo, s humorjem in tako, da zgrabijo. Čeprav so frivolni in imajo mnogo napak, spadajo k najpomembnejšim kulturnozgodovinskim virom 18. stoletja.

Ker je poznal skoraj vse pomembnejše sodobnike, je seveda poznal tudi Cagliostra, toda ne v dobrem, marveč ga imenuje narevnost sleparja.

Njegova osebnost je od nekdaj zanimala pisce, zato je razumljivo, da služi za predmet stotinam del.

Niti dvesto let ni tega, kar so živeli ti možje, a vendar se nam zdi, ko da jih sploh nikoli ni bilo, tako so nam odmaknjeni od sedanje resničnosti.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

Sprememba radijskega sporeda v soboto: 21.40—22.00: Parada glasbil.

NEDELJA, 16. JANUARJA

8.00—9.00: Veseli nedeljski pozdrav; vmes od 8.30—8.40 poročila v nemščini in slovenščini. 9.00—9.30: Orgelska glasba. 9.30—9.45: Nedeljsko razmišljanje. 9.45—10.00: Praznična glasba. 11.30—12.00: Slovenska ljudska oddaja. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45 do 14.00: Koncert glasbe za razvedrilo. 14.00 do 14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Pozdravi iz domovine; igra radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec, sodeluje komorni zbor. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Popoldanski koncert. 17.45 do 18.00: Kmetijsko predavanje. 19.00—19.30: Sopran in violoncelo (Valerija Heybalova in Čenda Šedlbauer) 19.30—19.45: Poročila v slovenščini; napoved sporeda za naslednji dan. 19.45—20.00: Mala glasbena medigra 20.00 do 20.10: Poročila v nemščini 20.10—20.40: Stari dunajski motivi 20.40—21.10: Virtuozna glasba. 21.10—22.00: Iz zvočnih filmov. 22.00 do 22.10: Poročila v nemščini. 22.10—22.30: Glasba za lahko noč.

VOS — slovenska GPU

Gospodarjenje komunistične „policije“ v Novem mestu in okolici — Množestveni umori na Padežu

Po vzoru boljševiške GPU so komunisti tudi pri nas organizirali posebno »policijo«. Imenujejo jo VOS (varnostna obveščevalna služba). V članku, objavljenem v petkovem »Jutru«, je bilo prikazano, kako je ta VOS gospodarila v septembru v Novem mestu, kjer ji je poveljeval Pavle Splihal. Dvakrat zapored so komunisti pozaprli večje število Novomeščanov, a obakrat so jih morali zaradi razburjenja prebivalstva spet izpustiti. Drugič se je to zgodilo ob letalskem bombardiranju Novega mesta.

Po letalskem bombardiranju Novega mesta nekaj časa ni bilo novih aretacij. Mesto je bilo precej porušeno in skoraj popolnoma prazno. Komunistična »policija« se je zato postavila v pozo nekakega zaščitnika prebivalstva in njegovega imetja. Pošiljala je po mestu patrulje, ki naj bi preganjale in zapirale tatove. Prijeli niso nobenega, tatvin pa je bilo na kupe. Ljudje so kmalu ugotovili, da so največ kradle te »policijske« patrulje same. Posebno hudo so gospodarile v poškodovanih trgovinah in trgovskih skladiščih. Kar ves dan so romale na primer v Kobetovo trgovino, ki je med bombardiranjem izgubila prednjo steno. Neki član take patrulje se je potem sam bahal, da še svoj živ dan ni pojedel toliko čokolade kakor tiste dni pri Kobetu. Drugi spet so se ponašali z izbornimi konjaki in likerji ki so jih našli v tej trgovini.

Seveda to ni bil edini primer. Kradli so tudi po privatnih stanovanjih, po kleteh gostiln in povsod, kjer se je dalo kaj odnesti, popiti ali pojesti. Mnogi meščani so prišli tako ob vse vino in vsa živila. Da bi to početje vsaj malo prikrili, so komunisti uprizorili posebno komedijo. Odredili so preiskavo, kdo med meščani si je »kopičil živila«. K meščanom, ki komunističnim funkcionarjem niso bili po volji, so pošiljali »preiskovalne komisije«. Skoraj pri vsakem so potem ugotovili, da je »kopičil živila«, in odredili so njih zaplembo na korist »osvobodilne vojske«. Seveda zaplenjenega blaga ta »vojska« ni nikdar videla, marveč se je izgubilo v želodcih in shrambah pripadnikov komunistične »policije« in drugih komunističnih funkcionarjev.

„Vse po predpisih!“

V drugih pogledih pa naša zemlja najbrž še ni videla tako birokratične »policije« Vsaki eventualni dolžnosti, ki ni prinašala kakega dobička za dotične funkcionarje, so se ti izognili z izgovorom na »predpise policijskega postopnika«. Navedemo naj samo en značilen primer. Miren meščan se je nekega večera precej kašno vrnil v Novo mesto iz bližnje Bučne vasi, kamor se je bil zatekel iz strahu pred bombardiranjem. Hotel je pogledati, če je doma še vse v redu. Ko je prišel do svoje hiše, je našel vrata na stežaj odprta, iz kleti pa je slišal tuje glasove, tako da ni mogel dvomiti, da so v njej tatovi. Pohitel je na ulico po pomoč. Kakih 50 korakov od hiše je srečal patruljo VOS. Povedal je, zakaj gre in prosil, naj mu gredo pomagat pregnati tatove. Vodja patrulje pa mu je pojasnil, da spada meščanova hiša že v rajon druge patrulje, ki jo bo našel sedaj nekje pri mostu, dobrih 10 minut dalje. Oni da ne morejo nič storiti, ker ne smejo kršiti predpisov ...

Tretjič zaprti

Okrog 10. okt. je VOS vnovič spet začela z aretacijami. Sedaj je šlo malo teže, ker so se skoraj vsi Novomeščani izselili na kmete, z njimi tudi tisti, ki so bili poprej že enkrat aretirani. VOS je pošiljala za njimi patrulje. Tako je bil na primer kanonik Kek aretiran v vinogradu svoje sestre nekje pri Mirni peči. Ponovno so razen njega zaprli še Šonca, Verbiča, dva brata Mikca s Slapnika, Arminija in še nekaj drugih, medtem ko je bil računski svetnik Pavlič zaprt že ves čas, ker on edini ni bil izpuščen.

Aretirance so zdaj zaprli v gradu Breitenau blizu Zaloga ob Krki. Tam so v kleteh priredili zapore, ki so bili že sami po sebi muka. Vodstvo »policije« pa se je naselilo v neki vili pri Novem mestu. V njej je gospodaril »poveljnik« Splihal, z njim pa je bil njegov namestnik, bivši trgovski pomočnik Koštjal. V pomoč in razvedrilo sta imela dve hčeri grabenskega graščaka Krauta, ki sta se delali vnete komunistke. Vsi skupaj so živeli prav po graščinsko, iz nakradenih zalog dobro jedli in pili, se imenitno zabavali in vsem dajali čutiti svojo oblast.

Paničen beg „policije“

Medtem se je začela nemška očiščevalna akcija. Preko Kostanjevice so nemški oddelki prodrli tako naglo, da so bili v Novem mestu komunisti popolnoma presenečeni. Zavladala je med njimi splošna panika, ki je bila največja vprav med »policijo«. Nemci so bili že v Novem mestu, ko ta slavna »policija« še niti vedela ni, da se bližajo mestu. Razumljivo je, da so zbežali kakor brez glave, ko so naenkrat zagledali nemške vojake, kako iz mesta prihajajo k njihovi vili. Bežali so tako naglo, da niso mogli rešiti niti svoje opreme, kaj šele, da bi odnesli ali vsaj uničili spise. Še dolgo potem je bil vrt okoli vile posut z najrazličnejšimi seznami o sestavah patrulj in o ljudeh, ki naj se aretirajo, pa z zapisniki o zaslišavanjih itd.

Novomeška VOS je zbežala v Birčno vas, kamor so iz gradu Breitenau preselili tudi vse ujetnike. V Birčni vasi so zapore priredili v tamkajšnji šoli. Tam so tudi uvedli proti aretirancem nekakšne »preiskave«. Pri tem so imeli največ opravka znani komunist Maks Vale iz Št. Jerneja, komunistka Vida Rabzelj, neki politkomisar Karol in še nekaj drugih, med njimi baje tudi eden ali dva bivša novomeška sodnika.

Pokol pri Birčni vasi

Svoje žrtve so morilci razdelili v dve skupini Prvo skupino so ustrelili 21. oktobra. Neki jetniški paznik iz Novega mesta je hodil s seznamom po sobah in klical imena oosojencev. Izbranih je bilo 14 oseb, med njimi prof. Kek, računski svetnik Pavlič, Šonc, brata Mikca in Grilc. Jetnike so trdo zvezane odpeljali na Padež ter jih tam v bližini neke kraške jame pri Stranski vasi postrelili s strojnico. Kakor se je pozneje govorilo med ljudmi, sta ta zločinski posel opravila dva železniška strojevodja iz Ljubljane. Umorjencem so pobrali potem vse, kar so imeli pri sebi, trupla pa zmetali v prepad.

Naslednje jutro je prišla na vrsto druga skupina. Prignali so na isto morišče graščaka Fabjančiča iz Ruperčvrha, Golobovo iz Birčne vasi, nekega Lindiča iz okolice Mokronoga ter še nekaj drugih. Postrelila sta jih s strojnico ista dva krvnika, ki sta prejšnji večer pomorila prvo skupino. Fabjančič ni bil takoj mrtev in ga je nato eden od njiju ustrelil s puško Tudi njihova trupla so pometali v kraško jamo.

Novomeška komunistična »policija« se je potem še nekaj časa potikala po novomeškem okrožju. Nemškim vojakom in slovenskim domobrancem se je posrečilo zajeti nekatere njene člane, med njimi poveljnika Splihala. Zajeli so ga na gradu Grabnu, kamor se je bil skril s svojima sodelavkama, hčerama ondotnega graščaka Zajeli so tudi nekaj »sodnikov«, ki so sodelovali pri pokolu v Birčni vasi Kakor pripovedujejo zadnje vesti z Dolenjskega, je večina krivcev tega množestvenega umora že prejela zasluženo kazen.

Stanovanjske odpovedi lani

Izpopolnitev predpisov o stanovanjski zaščiti — število odpovedi se je v zadnjih letih znižalo za 50 odstotkov

Ljubljana, 13. januarja

Zadnja, zlasti vojna leta občutimo v Ljubljani zopet pomanjkanje primernih stanovanj. Dasi mesto ni bilo neposredno prizadeto, je stiska velika iz raznih vzrokov, ki so v zvezi z vojnimi časi. Podobno stanje je bilo v prejšnji vojni in neposredno po njej. Velikopotezna akcija mestne občine, ki je zgradila mnogo vsakovrstnih stanovanjskih hiš, in številne pobude zasebnikov so sčasoma zapolnile največje vrzeli. V drugi polovici preteklega desetletja je bilo v Ljubljani že toliko stanovanj, da so mogli najemniki kolikor toliko izbirati po želji. Majhnih stanovanj pa ni bilo nikoli preveč.

Ob začetku sedanje vojne je bilo v Ljubljani okoli 25.000 stanovanj. To bi zadostovalo, če ne bi v mesto pritisnili novi doseljenci iz raznih krajev. Zasedli so vse razpoložljive prostore, ponekod sta se morali celo dve družini stisniti v enem stanovanju. Prvemu navalu doseljencev je sledil drugi in se dotok novih interesentov za stanovanja ni ustavil niti danes.

Vojna, kakršna je sedanja, vpliva vedno na odnose med hišnimi gospodarji in najemniki. Slednji bi bili pri nezainteresiranem zadržanju države nedvomno pogosto na slabem. Zato je morala tud v tej vojni nastopiti država v korist stanovanjskih najemnikov s primerno stanovanjsko zaščito. Prvi zadevni ukrep je bil pri nas izdan že 17. oktobra 1940, ko je bivša Jugoslavija omejila pravico hišnih gospodarjev do razpolaganja s stanovanji. Izdana je bila tudi prepoved povišanja najemnin. Ta zaščita je bila nato podaljšana naprej do konca l. 1942., končno pa še do konca sedanje vojne.

Prvi ukrepi so omejevali gospodarje predvsem glede odpovedovanja, niso se pa spuščali v gospodarjevo pravico, da stanovanja odda komur on hoče, ali pa ga sploh ne odda. Še danes velja po omenjeni odredbi, da sme hišni lastnik ali zakupnik odpovedati najem stanovanja samo v zakonito določenih primerih. Najemnik pa sme odpovedati, kadar koli hoče ob upoštevanju zakonitih ali običajnih rokov.

Gospodar sme odpovedati, če potrebuje stanovanje za svoje oženjene sinove ali omožne hčere, če namerava stavbo porušiti ali sezidati novo, če mu najemnik ne plača najemnine najkasneje v enem mesecu od dne, ko bi jo moral plačati, če najemnik uporablja in izkorišča stanovanjske prostore v druge svrhe ali v nasprotju s pogodbo daje prostore v podnajem, jih namerno odnosno po malomarnosti kvari, da nastane škoda. Gospodar sme odpovedati tudi, če najemnik ali njegovi stanovalci ali podnajemniki pohujšljivo žive v stanovanju, ali če hudo otežujejo bivanje hišnemu lastniku ali drugim stanovalcem v zgradbi. Sme odpovedati, če so storili najemniki ali člani njegove rodbine kaznivo dejanje na škodo najemodajalca ali njegovega rodbinskega člana razen če gre za žaljenje časti ali za telesno poškodbo izvzano po enakem nastopu najemodajalca samega ali njegovega rodbinskega člana

V prejšnjem odstavku opisana zaščita, ki se je praktično uveljavljala tako, da je moral gospodar pravočasno in utemeljeno odpovedati v roke sodišča, je prišla do izraza šele l. 1942. Lani pa so se že pojavili novi problemi, ki so zahtevali od zakonodajalca novih posegov v kompleks tega specialnega najemnega prava. Stiska za stanovanja je postajala tako občutna, da ni bilo mogoče več trpeti, da bi ostala nekatera stanovanja po volji njihovih gospodarjev prazna. Šef pokrajinske uprave je zato izdal naredbo, s katero je prenesel v Ljubljani pravico oddaje stanovanj na mestno občino v okviru katere se je ustanovil poseben stanovanjski odsek. Hišni lastniki so morali prijaviti vsa svoja prazna in oddana stanovanja. Stanovanjski odsek je potem oddajal stanovanja. Položaj je sedaj ta, da ima hišni gospodar pod pogoji, navedenimi v prejšnjem odstavku, še vedno pravico odpovedi, nima pa več pravice razpolaganja s stanovanjem, če je prazno Stanovanja oddaja samo stanovanjski odsek pri mestni občini ljubljanski.

Razen tega ukrepa v korist stanovanjskih najemnikov je treba upoštevati še enega, ki sicer ni bil izdan neposredno samo zanje, jim bo pa izdatno služil. Mislimo na decembra lani izdane predpise o preprečenju zlorabe izvršilne pravice v Ljubljanski pokrajini. Po njih sme izvršilni sodnik, torej sodnik, ki odloča tudi o izpraznjevanju stanovanj in obrtnih prostorov, razveljaviti ali odložiti izvršilna dejanja vsake vrste, če se ob upoštevanju vseh okolnosti posameznega primera pokaže nadaljevanje izvršbe kot zdravemu razumu grobo nasprotujoča trdota. Do odločbe sodišča sme pod gotovimi pogoji odložiti izvršbo celo izvršilni organ. Praktično bo mogel sodnik na osnovi tega predpisa pomagati vsakemu najemniku, ki je na primer zaostal s plačevanjem najemnine brez svoje krivde. Kako bodo sodniki odločali in kaj jim bo služilo za merilo, ali bodo izvršilne določbe tolmačili ozko ali široko, bo pokazala praksa najbližjih dni. Vsekakor bodo tudi te določbe v mnogih primerih blažile rane, ki jih v današnjih dneh zadajajo razmere ljudem brez njihove krivde.

Število sodnih odpovedi se je lani nekoliko zvišalo nasproti l. 1942. V primeri s številom sodnih odpovedi v prejšnjih letih pa je zvišanje tako malenkostno, da je skoraj brez pomena. Smemo celo reči, da je število sodnih odpovedi stanovanj ostalo lani na isti višini kakor predlanskim. Zadnjih sedem let se je število sodnih odpovedi gibalo takole:

leta 1937	1568
„ 1938	1338
„ 1939	1461
„ 1940	1743
„ 1941	1195
„ 1942	694
„ 1943	749

Leta 1940. je bilo število nepričakovano visoko. Vzrok so bile odpovedi mestnih stojnic na živilskem trgu. Sicer je bilo tudi tega leta število odpovedi stanovanjskih in obrtnih prostorov na približno isti višini kakor druga leta. Stojnic so leta 1940. odpovedali okoli 400.

V rednih časih je bilo običajno, da je bilo stanovanjskih odpovedi največ v pomladanskih, poletnih in jesenskih mesecih. Pozimi so bili gospodarji uvidevnejši, deloma pa so neradi odpovedovali zato, ker niso bili gotovi, da bodo v času mraza in snega dobili novega najemnika. Najemniki se iz enakih razlogov niso marali seliti pozimi. Lani pa je bilo največ odpovedi prav v zimskih mesecih. V prvem tromesečju je bilo odpovedanih 229 stanovanj, v tretjem 193, v drugem 179 in v zadnjem tromesečju 148.

V posameznih mesecih se je število sodnih stanovanjskih odpovedi gibalo leta 1941, predlanskim in lani takole:

	l. 1941	l. 1942	l. 1943
januar	97	90	67
februar	101	70	84
marec	99	64	78
april	85	95	60
maj	137	73	80
junij	124	38	39
julij	114	66	87
avgust	106	37	64
september	125	44	42
oktober	94	44	53
november	56	41	36
december	57	32	59
Skupaj	1195	694	749

Kakor druga leta je bilo lani največ stanovanj odpovedanih, ker najemniki niso pravočasno plačali najemnine. Nekaj odpovedi so gospodarji utemeljili z lastnimi potrebami in drugimi po zakonu dopustnimi vzroki. Proti večini odpovedi so najemniki ugovarjali in se je dokončna odločitev zavlekla za nekaj mesecev. Letos bo število odpovedi verjetno še nižje, kakor je bilo zadnji dve leti. Nove omejitve bodo potisnile število odpovedi navzdol. Pričakovati smemo, da bo konec prihodnjega leta rekordno nizko število odpovedi.

Kjer koli govorite o današnjih razmerah — vedno se spomnite tudi Zimske pomoči!

Več rib iz hrvatskih rek in iz Jadrana

Ribištvo mora dati velik delež narodnemu gospodarstvu

Z zopetno priključitvijo Dalmacije in dalmatinskih otokov k Nezavisni Državi Hrvatski, piše »Völkischer Beobachter«, je hrvatsko ribarstvo zopet dobilo svoje pravo mesto v narodnem gospodarstvu. Hrvatske reke so znane po obilju sladkovodnih rib, zdaj pa se temu pridružuje še obilje rib v Jadranskem morju. Pomorsko ribarstvo bo ne le pomagalo prehraniti prebivalstvo na hrvatskem ozemlju, ampak bo znatno pripevalo tudi k izvozu, s katerim se bodo lahko okoristili hrvatski sosedje.

Vsekakor so hrvatske sladkovodne ribe v zadnjih dveh letih utrpele velike izgube. Deloma se je to zgodilo zaradi zanemarjanja zaroda, še več pa zaradi barbarskega uničevanja sladkovodnih rib po pripadnikih badoglijevske oborožene sile. Neretva spada na primer med tiste hrvatske reke, ki imajo največ izvrstnih rib. Italijanski vojaki so ribe v tej reki uničevali z eksplozivi, kar je ribji zarod silno skrčilo. Že zaradi tega bo morala hrvatska vlada storiti potrebne varnostne ukrepe, da se ribji zarod spet uredi in pomnoži.

Pred sedanjo vojno so nalovili ribiči v morju ob hrvatski obali letno po šest do osem milijonov kilogramov rib. VJadranskem morju lovijo predvsem sardele, tune, ciple, lokarde, zobatce in podobne ribe. Pogoji ribištva so zelo ugodni. Čeprav je bilo hrvatsko ribarstvo v primeri z italijanskim zapostavljeno, je vendarle dosegalo lepe uspehe, kar velja poudariti zlasti glede na dejstvo, da so uživali italijanski ribiči v Jadranskem morju velike pravice. Danes ima Hrvatska najlepšo priliko, da ribogojstvo in ribištvo na svojih rekah ter na svojem morskem področju temeljito preuredi, tako da bo imela od tega lepe gospodarske koristi.

Na vsem jugovzhodu nima nobena dežela toliko sladkovodnih rib kakor Hrvatska, že Sava je znana po svojem bogastvu na ribah in daje obilico izvrstnih postrvi. Mnogo je v hrvatskih vodah tudi krapov, ki jih gojijo v jezercih in ribnikih. Računajo, da dobi prebivalstvo na ta način letno blizu 4 milijone kg krapov na razpolago. Mnogo je v hrvatskih rekah tudi somov.

Hrvatska je že davno spoznala pomen ribištva za napredek v narodnem gospodarstvu ter si je prizadevala, da tudi to panogo izkoristi za svojo blaginjo. Na njenem ozemlju je več dobro urejenih in razvitih ribogojstev, ki so že doslej skrbela za naraščaj sladkovodnih rib. Po vojnih dogodkih v zadnjih dveh letih si je Hrvatska tudi v tem pogledu že nekoliko opomogla. Najvažnejše bo menda ribogojstvo na področju Neretve, kjer se nudi prilika za gojitev najboljših postrvi. V Dubrovniku in Kraljevici pa so Hrvati uredili poizkusne stanice za morsko ribištvo. Tako imajo na primer v Hrvatskem Primorju na razpolago posebno ladjo za raziskovanje ribjega podmladka v Jadranu. Poleti 1942 je bil ustanovljen zavod za raziskovanje ostrig v Malem Stonu. Ostrige iz tega kraja se odlikujejo po izvrstni kakovosti. Tudi na področju Bistrine bodo lahko gojili ostrige. Tako je upati, da se bo na evropskem trgu že v nekaj letih pojavila hrvatska ostriga, ki bo lahko tekmovala z ostrigami tujega izvora. Odpirajo se pa tudi ugodni vidiki za gobarstvo in za lov na korale.

Hrvatska razpolaga danes z 20 zavodi za predelovanje rib, vendar bo treba te tvornice sčasoma preurediti in modernizirati. Dosedanja letna proizvodnja konzerv na Hrvatskem je dosegla približno 500.000 kg. V glavnem so konservirali sardele, pa tudi morske postrvi in tune. V bodoče bo torej treba hrvatsko ribištvo še bolj izgraditi, da bo postalo donosen vir narodnega gospodarstva.

Življenje v Bolgariji

Še pred nedavnim časom je bilo nakupovanje v Sofiji zabavna reč. Človek je stopil v trgovino, povedal, kaj želi, trgovec mu je ponudil stol, često tudi skodelico črne kave. Nato se je zaplel pomenek o blagu, vremenu, politiki in se na koncu zopet povrnil k blagu. Kupec si je ogledal blago, ki ga je želel kupiti, in če mu ni bila všeč cena, je bilo dovolj, da je rekel zbogom in odšel, toda čim je prestopil prag trgovine, ga je trgovec vljudno povabil, naj se vrne k prodajalni mizi, kjer bo dobil blago za polovično ceno. Takšni obiski v trgovinah so trajali često do 11. ure zvečer ali tudi do polnoči Trgovine so bile odprte od zore do trde noči in nobena kupčija se ni sklenila brez dolgotrajnega prijateljskega pomenka o vseh potrebnih in tudi nepotrebnih rečeh.

Danes je položaj v bolgarski prestolnici čisto drugačen. Police, ki so bile prej založene s tekstilnimi izdelki ter z domačo svilo, bombaževinastimi izdelki in suknom ter balonsko svilo, so prav tako prazne kakor stene trgovin, ki so bile v prejšnjih časih obložene s težkimi perzijskimi preprogami. Kdor danes stopi v bolgarsko trgovino, se ne pogaja več za ceno predmeta, ki ga želi kupiti. Kupec kratkomalo plača toliko, kolikor zahteva prodajalec, čeprav so cene znatno višje kakor kdaj koli prej. Že v zgodnjih popoldanskih urah se zapirajo vrata in izložbena okna trgovin. Glavne ulice se izpraznijo in ostanejo zapuščene. Svetlobne reklame in druge vabe v oknih so že davno izginile. Vse javno življenje je zdaj osredotočeno na predpoldanski čas, kajti tudi Bolgarija se je prilagodila srednjeevropskemu času. Uradniki morajo biti že ob 6.45 na svojem mestu in njih služba traja do 14. ure brez odmora. Trgovine so odprte zjutraj samo do 11. ure, opoldne vključijo kratek odmor, nakar jih zopet odpro, ob 16.30 pa dokončno zaprejo. Kinematografske in gledališke predstave se začenjajo bolj zgodaj kakor po navadi in tudi tramvajski promet poncha prav kmalu, tako da so še pred mrakom tramvajski vozovi v remizi.

Vzrok za to preureditev življenja je prav za prav samo eden. Zaukazano je najstrožje varčevanje s kurjavo in razsvetljavo, kajti kapaciteta elektrarne je zmanjšana in nihče ne ve, kaj prinese naslednji dan. Lahko se primeri, da še večkrat pribrne nad Sofijo sovražna letala. S tem računajo vsi prebivalci bolgarske prestolnice, ki so si v skladu z vsemi možnostmi in dogodki preuredili življenje Sofija je torej prej ko slej ostala trezno mesto, mogoče najtreznejše in najsolidnejše na Balkanu, samo s to razliko, da je v zadnjem času postala še mirnejša, kakor je bila poprej. Zaradi žrtev, ki jih je utrpela Sofija pri bombardiranju terorističnih letal, vlada med prebivalstvom razumljiva potrtost in žalost Kabareti so zaprti, ker se je izkazalo, da so se v njih shajali vohuni. Njih prostore so preuredili v obednice za uradnike, kjer je na razpolago majhen prigrizek ali topla pijača med dopoldanskim delom.

Šole so več ali manj zaprte, otroci pa sledijo pouku na podlagi nalog in se učijo namesto v šolskih predavalnicah doma Oblast je določila, da se bodo letošnji zrelostni izpiti vršili kakor je bilo to običajno. Maturanti pa bodo morali takoj po maturi odriniti pod orožje. Bolgarska vlada je odredila strogo nadzorstvo bolgarskih viskošičev, ki se mudijo v Nemčiji ter ne sledijo predpisanemu pouku. Kdor ne opravi izpita, se mora nemudoma vrniti domov in prijeti za delo.

V političnem pogledu Bolgarija slej ko prej trdno drži z Nemčijo, o čemer pričajo tudi izjave, ki so bile izrečene v sobranju. Tam so razni govorniki povedali, kakšno je stališče Bolgarije spričo sedanjega mednarodnega položaja. Bolgarija si noče prilastiti nobenih tujih ozemelj, pripravljena pa je na to, da bo ščitila in varovala vsako ped lastne zemlje, do katere ima sveto pravico. Bolgarija je izjavil neki govornik, je vedno imela položaj pionirske države v jugovzhodni Evropi. V preteklosti je morala voditi mnogo vojn, s katerim se ni mogla okoristiti. Skušnje so ji pokazale, kje je njeno mesto. Navsezadnje pa se Bolgarija oslanja na močno in dobro oboroženo vojsko, ki bo zavrnila sovražnika, ki bi se drznil seči po zemlji, ki je vsakemu Bolgaru sveta. (»Kölnische Zeitung«)

Etimološki in glasbeni intermezzo

Študentje starodrevnega čestitega zavoda so bili nekdaj v davnih časih napravili zločin, po šolskih postavah najtežje vrste: bilo je njih petero tako nesramnih, da so sicer na skrivaj, a pri belem dnevu zalezli v prepovedano gostilno v neposredni bližini samega zavoda, naročili tamkaj vsi skupaj pol litra vina in se pri njem zamudili post horam legalem. Z ozirom na strogo kontrolo, ki jo je vršila stanovsko poklicna oblast v dotičnem kraju, je bila to velika predrznost, zlasti, če se upošteva še obtežilna okolnost, da je imel gostilničar hčerko neumnih let, h kateri je baje hodil na obisk interesent, ki je bil v ozkih stikih z omenjeno moralno oblastjo. In če se je že nekaj minut prej, kakor se je zgodilo, vedelo, kaj je dobila kaka mačka v kraju za kosilo, pa naj bi se tak nezaslišan, blazno tvegan podvig ne razvedel z bliskovito naglico zaradi pravočasne intervencije v svrho zalotitve na samem dejanju.

Lepo so jih zajeli tičke! Pri vseh stranskih izhodih so bile postavljene straže, da ne bi nobeden ušel, pri vhodu se je prikradel štab patrulje v prvo, glavno gostilniško sobo, in ko tam ni nikogar našel, je nadaljeval ofenzivo in pokukal še v mali separe tam zadaj. Ko so zločinci zagledali med vrati pol obraza poveljnika napdalnega odreda, so prvi trenutek skorej odreveneli od groze. A že v naslednjem hipu je samo nekaj zaropotalo in nastal je veter; odred je jurišal v separé — in našel na mizi petero kozarcev s skoraj vsem naročenim in že plačanim vinom, o tičkih pa ni bilo več ne sluha ne duha. Prhnili so med tem, ko je vodja napadalnega oddelka pogledal nazaj in dal znamenje za juriš, preko mize in stolcev skozi stranska vratca in okno s tako naglico, da bi jih zlodej ne dohitel. Ko so bili na zraku, so opazili nesrečneži, da so obkoljeni; ali obupali niso. Šlo je čez visoko ograjo na dvorišču, stanovanje, podstrešje in preko sosednje hiše. Vsi so odnesli pete, da nobenega niso dobili prav v roke. Zasačenje in flagranti je pravzaprav propadlo. —

A kaj pomaga, ko so pa enega tako natanko videli že v separéju, da je bila njegova istovetnost izven vsakega dvoma.

Naslednji dan je eden izmed oblegovalcev postavil v razredu, ki je bil osumljen največje udeležbe pri zločinskem podvigu, neprizadetemu Klobučarju vprašanje: »Quantus tremor est futurus, quando judex est venturus! No, Klobučar, prevedite to lepo prerokbo!« Klobučar malo pomisli in se odreže (v predpisanem ‚obratnem jeziku‘): »O, kakšen potres bo vladal takrat, ko bo prišel Jud!« »Vam bomo že dali potres in Juda pri konferenci« je dobil Klobučar tolažbo. Mimogrede povedano, Klobučar ni bil v igri in se je čudil, zakaj je dobil za svoj strokovnjaški prevod namesto dobrega reda takšno napoved. Okoliščina, da vprašanje ni bilo postavljeno pri latinščini, je kazala na komplikacijo s tekočo kriminalno zadevo. Kaj šele bo, ko se pojavi na pozornici klabasenforštant **Lantauer!**

Prehitro je minila **pavza. Klabasenforštant je opravil formalitete v začetku ure neobičajno tiho, vpisal odsotne; nepripravljen se ni javil nihče. Ozračje je bilo nekaj čudno napeto. Prinesel je s seboj neke pole, malo v nje pogledal, premotril cel razred od glave do glave in zavzel grozeče-resno pozo. Zbirali so se črni oblaki. Vse je vedelo, kaj pomeni resnost klabasenforštanta. Preiskava, strašno zaslišavanje bo, hujše ko pri najgrozovitejšem umoru v državljanski justici. Krivcem je šel mraz po hrbtu, kosti so jim šklepetale. Prav je imel Klobučarjev prevod: Stojimo pred potresom in Judom!**

Saj bi lahko prijel mačka za glavo in prvega na protokol vzel tistega identificiranega. Ali ni tako neumen. Zagrabiti je treba zadaj, od strani, postaviti zvita vprašanja, konfrontirati, si misli preiskovalni. O, kaj bodo vse izblebetali, kako se bodo zvijali lovili v nasprotja. Protokola bo nič koliko! Začnimo na primer pri predrznem Kicelnu.

Kicel že stoji pred katedrom. Ker je nedolžen na aferi, ki je v preiskavi, odgovarja odločno, zadirčno, vse kategorično taji, sploh nič ne ve. To spravi preiskovalnega v bes, ker vsega tega prav za prav ne more niti na protokol vzeti. Ga bom pa drugače privil, si misli, in mu očita laž. Kicel v svesti si svoje nedolžnosti, zabreknjeno prepotentno odvrne, da govori samo čisto resnico. To spravi preiskovalnega iz ravnotežja, da začne groziti s posledicami. Kicel še udaril nazaj, da vendar ni storil nič drugega ko odgovarjal na vprašanja in ne ve, zakaj naj bi to imelo zanj kake posledice. Situacija se poostruje, atmosfera postaja takorekoč nevzdržna. Preiskovalni se zadere nad Kicelnom: »Ampak, v kakšnem tonu odgovarjate, vi, Kicel?« Žebelj je zadet na glavo Kicel je začutil, da jaha na ostrini britve. Preiskovalni buli vanj, kaj mu bo odgovoril na zadnje vprašanje. Vse je tiho, vse zadržuje sapo, šivanko na tla pasti bi slišali.

Tu se oglasi v zadnji klopi Macedonar v basu: »Cee đuri«

Gospodar nad življenjem in smrtjo, klabasenforštant in preiskovalni v napadu besa zacvili ko kužek, ki mu je slon na rep stopil. Ali, igra je že izgubljena. Trud, da bi zatrl izbruh krohota, ki se je polaščal publike in njega samega, je rodil le ta uspeh, da so se mu oči zalile. Ali od joka ali smeha, šulfuksi niso pogruntali in Lantauer sam najbrž ni vedel. Videč, da je situacija na kritični točki, stisne iz sebe z jokavim, piskajočim glasom: »Hi, hi, hii, ti sakra... šulfuksi, na tegale si moram pa zapisati v notic« — in prične vleči iz žepa beležnico. Ni se zavedel, da s tem praktično razlaga pregovor, kako majhna je razdalja med veličastnim in smešnim.

Ušle so mu iz rok vajeti, konj je zbesnel, plaz se je utrgal. Macedonar je nastavil peklenski stroj, preiskovalni ga je sam prižgal. Prav mu je!

Drhal satanska celega razreda je bliskovito razumela, da klasifikacija preiskovalnega velja delu, ne avtorju. Sledila je gromska eksplozija: ‚sakra... šulfuksi‘ so zarjoveli, zacvilili, zatulili, zacepetali z nogami, zakrilili z rokami po zraku nad klopmi, drugi se krčevito držali z obema rokama ob sedalih za klopi, jih mikastili in s seboj vred dvigali liki razdraženi mandrili, tretji bili s pestmi po deskah pred seboj, v deliriju navdušenja. Vreščale in razsajale so zverine da je bilo staro poslopje zavoda v nevarnosti sesuti se na kup.

Kako se je končala glavna zadeva (namreč tisti proces), je postranska stvar. Dolgo sem zasledoval literarno in muzikalno zgodovino in literaturo pa nisem nikjer našel obelodanjenega remek-dela Klobučarja in Macedonarja. Naj bo po tej poti oteta pozabljenju umetnija iz starih dobrih časov, ko je klabasenforštantov notic odpovedal.

P. F.

Dva svetova pred vrati Trsta

V prvi številki pravkar izišlega tržaškega lista »Deutsche Adria-Zeitung« objavlja Carmen Glebsattel prijetno kramljanje, ki opisuje svet med Občinami in Miljami. Člankarica podaja najprej vtise popotnika, ki se poda v nedeljskem jutru iz Trsta, ki je še neprijazen, ker visijo debeli, sivo črni oblaki nad svinčeno vodo tržaškega zaliva. Nato se povzpne iz osrčja Trsta proti Občinam. Z oken voza se odpira pogled na pusto krajino kraškega sveta. Drevesa iztezajo svoje puste veje v vis. Kdor hoče tej sili marive kaj iztrgati, mora biti prav tako trd kakor kraška skala in žilav kakor kraška vegetacija.

Tristo metrov pod tem svetom leži tržaško mesto. Hše in ulice so zabrisane kakor na medli fotografiji, v pristanišču stoje žerjavi na pomolih kakor siva žival, ki spi zimsko spanje. Železnica vozi čez Belvedere in Občine kvišku do končne postaje, ki pomeni istočasno začetek in konec.

Občine so samo 25 minut oddaljene od Trsta, toda tukaj se srečujeta dva svetova: Italija in Slovenija. Tu se začenja del Jadranskega Primorja, kjer je doma slovenski jezik, kjer se ljudje drugače pišejo, drugače izgledajo in drugače stanujejo kakor v Trstu. Hiše so ploske in nizke, z majhnimi okenci. V tenkih vrstah stojijo vzdolž široke glavne ceste ter so raztresene vsenaokrog. Vsaka hiša ima svojo ograjo iz kamna, ki sega približno pol metra visoko. Kolikor dovoljuje zemlja, najdemo tukaj kulture v terasah. Drugače ne nudijo Občine nič posebnega. Poleg hišic domačega prebivalstva, stoji tukaj več modernih vil, ki so si jih zgradili Tržačani za letoviščarsko življenje v poletnih mesecih. V toplem poletju se nudi odtod očesu krasen razgled na morje, na Trst in na visoko štrleče vršace Julijskih Alp. Pol ure od Občin dalje proti jugu pa leži prvo pristaniško mestece istrske obale, Milje z 12.000 prebivalci.

Zimsko življenje na živilskem trgu

Ljubljana, 15. januarja.

Tako ugodnega zimskega vremena ni bilo že dolga leta; v tej zimi ni mraz skoraj še nič oviral prodaje na živilskem trgu. Zato bi smeli pričakovati, da bo trg tudi zdaj, sredi januarja, bolje založen z domačo zelenjavo. V zadnjih tednih je bilo namreč mogoče nabiranje zimske zelenjave na vrtovih, predvsem motovilca. Zato so gospodinje razočarane, če ne najdejo toliko zelenjave na trgu tudi ob tržnih dneh, kakor bi je pričakovale.

Večina prej stalnih prodajalk zelenjave zdaj sploh več ne prihaja na glavni tržni prostor. Tam bi vladalo skoraj popolno mrtvilo, če bi se ne zbirale gospodinje pri prodajalkah kislega zelja in repe. Prodajalke, ki so danes pripeljale zelenjavo na trg, bi lahko sešteli na prste. Blago so takoj razprodale, tako da je bil zelenjadni trg ob 9. že prazen.

Razumljivo je, da je zaradi tega, ker tako primanjkuje domače zelenjave, tem večje zanimanje za uvoženo povrtnino. Zadnje čase prodajajo branjevci cvetačo. Pri vseh, ki so jo imeli danes še naprodaj, je bil velik naval. Blago je bilo precej lepo. Cvetače bi zdaj lahko razprodali menda vsako poljubno količino. Nekateri branjevci, ki imajo zaprte prostore, prodajajo tudi nekatere vrste zelenjave, predvsem radič. Zelo redka je endivija, pa tudi motovilca je malo. Marsikdo zelo pogreša špinačo.

Branjevci na prostem so založeni v glavnem le s čebulo. Res je sreča, da imajo vsaj tega pridelka vedno dovolj. Prav tako ne pogrešamo česna. Poraba čebule je precej velika, čeprav jo uporabljajo bolj za začimbo kakor za hranilo. V primeri z nekaterimi drugimi pridelki se čebula tudi ne zdi draga (3 lire kg).

Te dni pa ni pri branjevcih naval zaradi čebule; nekateri prodajajo razen cvetače tudi jabolka. V splošnem so jabolka sedanje pošiljke zelo lepa. Vendar nazadnje dobiš izbirke, zato skuša priti vsak čimprej na vrsto. Doslej še ni bilo na nakaznice naprodaj tako lepih jabolk.

Na trgu se zdaj ljudje sem in tja zalagajo tudi z ribami. Prodaja rib pomeni znatno izboljšanje prehranjevalnih razmer, čeprav ne prihajajo še posebno velike količine blaga na trg. Danes so prodajali na stojnici rečne ribe (platnice) po 40 lir kg. Še večje zanimanje kakor za rečne je za morske ribe, ki jih pridno kupujejo vse zadnje dni po 36 lir kg, kar je zmerna cena. Bilo jih je tudi še danes na razpolago za sobotni ali nedeljski priboljšek.

Danes je bilo na trgu precej živahno tudi zaradi prodaje mesa. Marsikdo na zdaj prihaja na trg že zaradi samih jabolk. Zato je bilo na trgu živahno tudi včeraj, čeprav ni bilo naprodaj skoraj nobene zelenjave.

Razglednik Jutra

je že izšel. Dobite ga v upravi »Jutra« in v vseh knjigarnah.

SPORT

Žane Dekleva †

Njegovi prijatelji in sportni tovariši so nam prišli povedat — na Jesenicah je umrl Ivan (Žane) Dekleva.

Zdaj je res že precej let, odkar se je poslovil od Ljubljane in si v gorenjskem industrijskem središču ustvaril svoje toplo ognjišče z družinico, toda kljub temu je bil Žane še zmerom rad med sportniki, še bolj zvesto pa je v duhu spremljal vse, kar smo v Ljubljani počeli v sportu, potem ko so njega poklicne dolžnosti potegnile v Jesenice.

Pok. Dekleva je bil — kakor mnogi vrstniki njegove dobe, ki so se takrat v Ljubljani najbolj vnemali za nogometno igro — predvsem nogometaš, in sicer eden onih, ki mu je ta panoga nudila hvaležno in uspešno polje za udejstvovanje. Kajti bil je požrtvovalen, bister in tudi navdušen za barve svojega kluba, tako da je kmalu iz mladinskih vrst dobil vstop v prvo garnituro svojega matičnega kluba SK Ilirije, v čigar nogometni enajstorici je nekaj let tvoril enega stebrov na odgovornem mestu srednjega krilca. Kljub težavni nalogi, ki jo ima prav igralec sredi krilske vrste, je pomagal izvojevati marsikatero vročo borbo in bil je tudi upravičen, ponosen na dosežene zmage. Ko ga je poklic odtegnil iz vrst SK Ilirije, je še zmerom ostal najzvestejši pristaš svojih belo-zelenih barv, obenem pa je svoje velike talente na zelenem polju z veseljem ponudil v posnemanje mnogim mlajšim. Brez dvoma je precej tudi njegove zasluge, da so jeseniški nogometaši baš v zadnjih letih pred sedanjo vojno s takim ognjem in tudi lepimi uspehi posegli v prvenstveno tekmovanje med klubi bivše ljubljanske nogometne podzveze in si ustvarili dober sloves tja do skrajnih meja naše ožje domovine.

Mi pri »Jutru« se dobrega sportnika in ljubeznivega poštnega uradnika Žaneta Dekleve spominjamo še posebej v zvezi s poročevalskim delom, ki nas je pred vojno neredko povezalo tudi z Jesenicami. Kadar koli nas je dolžnost privedla v ta kraj ali kakor koli je bilo treba z Jesenicami dobiti zvezo in uslugo po pošti, vselej je bil naš Dekleva z največjo voljo na uslugo. Predvsem seveda tedaj, kadar je šlo za sport! Kajti v sportu je živel še zmerom kakor v svojih mladeniških letih in za sport je rad žrtvoval vse drugo.

Zdaj ga ni več! Mlad, mnogo premlad in še daleč pod 40. letom starosti je zapustil mnogo svojih prijateljev in znancev med sportniki, ki so ga vzljubili kot enega med najbolj idealnimi in prištevali še zmerom med svoje, čeprav je zdaj živel v drugem in manjšem okolju na deželi. Toda Žane je bil njihov in zato stoje danes v duhu nemi ob njegovi daljni gomili ter žalostni polagajo grudo zemlje na njegov prerani grob. Spomin nanj pa bodo ohranili najlepši! I. s.

Iz Gorice

Nesreča na ledu. Na ledu je padel in si zlomil nogo v gležnju Andrej Trojer iz Podbrda. Moral je iskati pomoči v bolnišnici.

Tatvina prašiča. Prodajalka tobaka Marija Čede je z velikimi žrtvami vzgojila prašiča, ki je tehtal že 90 kg. Ponoči pa so prišli tatovi in ji prašiča ukradli. O storilcih ni sledu.

Križanka št. 4

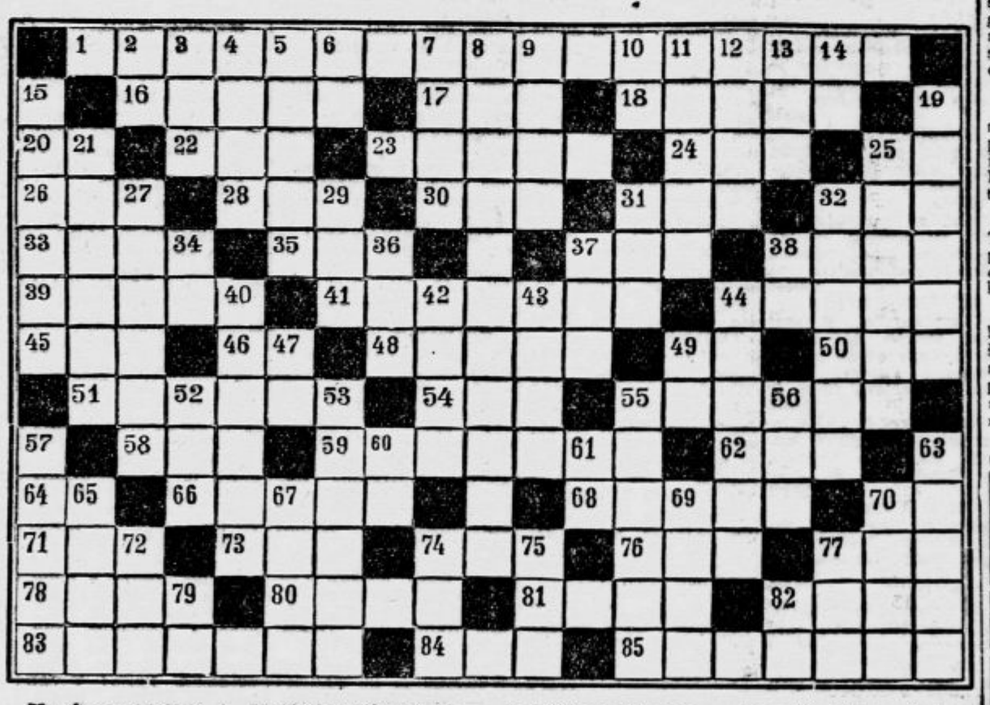

Vodoravno: 1. novejši način zdravljenja (dve besedi), 16. izumitelj dinamita, 17. doba, 18. grška črka, 20. električna enota, 22. nočni lokal, 23. preka, 24. lat. predlog, kratica v knjigovodstvu, 25. predlog, 26. struja, 28. pripadnik evropskega naroda, 30. igralna karta (dvojina), 31. moško ime (tuja oblika), 32. mongolski poglavar, 33. veznik, 35. jeza, 37. gozdni plod, 38. moderno orožje, 39. glasbeni instrument, 41. učitelj govorništva (tujka), 44. ples, 45. veznik, 46. japonska narodna igra, 48. tekočinska mera, 49. ploskovna mera, 50. veznik, 51. samostansko mesto v biv. Avstriji, 54. Noetov sin, oblika pomožnega glagola, 55. vesoljstvo, 58. ploskovna mera (množ.), 59. razčlemba, 62. tekočina za prevleko snovi, 64. kemični znak za arzen, 66. mesto na Japonskem, 68. gorovje v srednji Aziji, 70. kratica za akademski naslov, 71. obrtnik, 73. proga, 74. vodilni beograjski nogometni klub, 76. znoj, 77. mišična motnja, 78. božanstvo starih egipčanov, 80. družabna igra; gospa, 81. domača žival, 82. pokrajina med Donavo in Savo, 83. kemični izraz za izpeljanko, 84. mednarodni klic na pomoč, 85. kaznivo dejanje.

Navpično: 2. veznik, 3. del čeljusti, 4. vrsta cigaret, 5. angel višje stopnje, 6. kemični znak za aluminij, 7. ruska reka, 8. grški filozof (grška oblika), 9. teža ovoja ali zaboja brez blaga, 10. grška črka, 11. električna enota, 12. pisalna potrebščina, 13. jarem, 14. pritrdilnica (v narečju), 15. praznična poslastica, 19. slovenski pisatelj, 21. poljedelsko orodje, 25. lovec brez orožja, 27. električni pol, 29. ujeda, 31. upodobljeno telo, 32. pripadnik mongolskega plemena, 34. kratica za kraljevi, 36. odposlanec, 37. gozdni plod, 38. kazalni zaimek, 40. sebičnež, 42. pritok Donave, 43. šahovski izraz (fon.), 44. cerkveni dostojanstvenik, 47. osebni zaimek, 49. igralna karta, 52. oblika glagola mreti, 53. prislov časa, 55. birič, 56. mesec, 57. stran neba, 60. kemični znak za natrij, 61. predlog, 63. gostilna, 65. zaplodek, 67. Verdijeva opera, 69. velika utežna enota, 70. grmičasto drevo in njegov sad, 72. prostor v cerkvi, 74. moški glas, 75. ptica, 77. dragocena tekočina, 79. kemični znak za nikel, 82. kratica za sveti.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 3

Vodoravno: 1. zavarovan, 10. anatomija, 11. note, 12. el, 13, idi, 14. enako, 16. čarati, 18. sv., 19. Anita, 21. von, 23. kipar, 25. ap, 26. se, 27. raj, 28. nrav, 30. vi, 31. jed, 32. Milan, 34. Ezav, 36. za, 37. Amerika, 40. at, 41. koceni, 43. literaren.

Navpično: 1. zaničevanje, 2. anoda, 3. vatiran, 4. Ate, 5. ro, 6. omeniti, 7. vila, 8. aj, 9. natovorjena, 14. etike, 15. KS, 17. an, 20. april, 22. oprezati, 24. aa, 26. sv., 29. Adam, 30. Vinica, 33. Azane, 35. veke, 38. ror, 39. ker, 40. al, 42. in.

Nakup surovih kož divjačine

lisic, kun, dihurjev, jazbecev, veveric, vider, polhov in domačih mačk.

Plačam najvišjo ceno

Sprejemam krzno v strojenje in barvanje

Zaloga vsakovrstnega krzna.

Kožuhovina - V. ŠINKOVEC, Mestni trg 11

VSAK naš naročnik je zavarovan

ALI ste poravnali naročnino?

Mali oglasi

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za dri. in pruv. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za dri. in pruv. takso L —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—

Tel. 40 88

DRVA PREMOG GOMBAČ Gledališka 14

Službe išče

DEKLE k 1 otroku (16. mes.) in za lažja gospodinjska dela, išče dvočlanska družina. — Celodnevna hrana in plača po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1134-1a

KUHARICA, perfektna, ki bi opravljala vsa hišna dela, išče službo pri 2—3 članski boljši družini. Nastop po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektna kuharica«. 987-1

ŽENSKA srednjih let, izučena v trgovini, z znanjem nemščine, išče kakršno koli zaposlitev. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zaposlitev« 950-1

ELEKTRIČAR-navijalec in inštalater išče primerne zaposlitve v večjem podjetju ali tovarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Električar«. 790-1

ABSOLVENTKA Trgovske akademije išče zaposlitve. Dopisi na oglas. odd. Jutra pod »Kontoristka«. 947-1

26 LETNA VDOVA bi šla k boljšemu, starejšemu gospodu kot gospodinja. Vešča tudi trgovskih poslov. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Poštenost«. 787-1

Mlajša GOSPODIČNA išče zaposlitve kot prodajalka v slaščičarni ali blagajničarka v kateri koli stroki. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Mlajša«. 810-1

KUHARICA, z dolgoletnim izpričevali, želo pridna, išče mesto k manjši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zadovoljstvo« 1241-1

STEPARICA išče delo na dom ali pa primerno zaposlitev. Naslov v vseh posl. Jutra 1192-1

VAJENA KUHE in vsega dela — iščem službo. Nastopim lahko takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdravo«. 1302-1

SLUGA IŠČE popoldansko zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Popoldne«. 1301-1

Službo dobi

SLUŽKINJO pošteno in spretno, takoj sprejme solidna gostilna v centru proti dobri plači. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 898-1a

POSTREŽNICO za nekaj dopoldanskih ur sprejmem. Knafljeva 13, pritličje. 955-1a

IŠČEM OBRATOVODJO za elektro podjetja, s primerno kavcijo. Naslov v vseh posl. Jutra. 692-1a

MIZARSKI POMOČNIK za pohištvo dobi takoj službo. Zglasi naj se na Mestnem trgu 9, I. nadstropje. 1146-1a

POSTREŽNICO za 2—3 ure dnevno — išče Šinkovec, Verstovškova ulica 6 (Mirje). 1148-1a

BRIVSK. POMOČNIKA v stalno službo sprejme takoj Merlak, Sv. Petra cesta 76. 1150-1a

ČEVLJ. POMOČNIKA za samostojno delo — iščem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1102-1a

POSTREŽNICO, stalno in pošteno, za nekaj ur dnevno, sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 1104-1a

SLUŽKINJO z dobrimi spričevali — iščemo k 6-članski družini. Plača 400—500 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1281-1a

GOSPOD. POMOČNICO vajeno vseh hišnih del in vsaj deloma kuhe, zanesljivo in pošteno, išče manjša rodbina. — Plača po sposobnosti dobra. Javiti se: Christof, Povšetova ul. 33a (Kodeljevo). 1274-1a

POSTREŽNICO v pomoč kuharici, za popoldanske ure, iščemo. Pridne in poštene naj se javijo. Tavčarjeva 2-III, desno. 1304-1a

ČEVLJ. POMOČNIK za takoj sprejme. Jos. Prešeren, Človška 79. 1256-1a

POMOČNICO za družino z malimi otroci, za delo pri pospravljanju in pri otrocih, iščem. Rojina, Vodnikova 89. 1260-1a

POSTREŽNICA, mlada, pridna, za ure od 7 do 11.30, se išče. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1313-1a

KUHARICO, samostojno, tudi za druga gospodinjska dela, k tričlanski družini, sprejmem za dobro hrano in lepo plačo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1296-1a

KROJ. POMOČNIKA za mešana dela sprejme takoj Sodja Lovro, Tržaška cesta 28. 1270-1a

POSTREŽNICA, pridna in poštena, mlajša moč, se sprejme za dopoldanske ure pri mali družini v središču. Plača po stopek zelo dober. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1238-1a

GOSPOD. POMOČNICA samostojna v gospodinjstvu, se sprejme takoj; plača dobra. Naslov v oglas. odd. Jutra. 1236-1a

POSTREŽNICO, ki zna nekoliko kuhati, iščem za vsak dan od 7. do 16. ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 1128-1a

PREPROSTO DEKLE za snaženje in pomivanje — sprejmem. Vprašati med 2. in 3. uro, Frančiškanska ul. 3, razen nedelje in ponedeljka. 1114-1a

ZDRAVO DEKLE, mlado, iščem k 10-mes. otroku, vsa oskrba lahko v hiši, plača po dogovoru. Naslov v vseh posl. Jutra. 1087-1a

DEKLE, ki bi pomagala tudi v gostilni, sprejme gostilna Martinc, Šiškska c., Zg. Šiška. 1086-1a

TEKAČA do 16 let starega, kateri bi opravljal tudi druga dela, se takoj sprejme. Naslov v vseh posl. Jutra. 1054-1a

GOSPOD. POMOČNICA pridna in poštena, se takoj sprejme k štiričlanski družini. Cankarjevo nabr. 9/I. 1142-1a

FOTO-POMOČNIKA za vsa dela in vajenko za trgovino, z znanjem nekoliko nemščine, sprejmem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fototrgovina«. 1131-1a

BRIVSK. POMOČNIKA in vajenca sprejmem takoj, ker nujno potrebujem. Zakovšek Rudolf, Polianska cesta 51. 998-1a

POSTREŽNICO sprejmem za ves dan k trem odraslim osebam. Pojave se v salonu Strgar, Miklošičeva 40. 1070-1a

2 AVTOMEHANIKA, z dobro plačo sprejmem. Predstaviti se v mehanični delavnici na Rimski cesti 19. 813-1a

POSTREŽNICA se sprejme za dopoldanske ure od 10 do 12. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1047-1a

GOSP. POMOČNICO, zdravo, pošteno, vajeno kuhe in vseh hišnih del, iščem za Kranj. Predstaviti se med 15 in 16. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1053-1a

BREZPLAČNO sprejmem sostanovalko, ki bi dvakrat tedensko pomagala popoldne. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1002-1a

POSTREŽNICO, hitro in pošteno, iščem za 2—3 krat na mesec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Središče«. 1007-1a

GOSPOD. POMOČNICO ki samostojno kuha in izvršuje vsa druga dela, takoj sprejmem. Naslov v oglas. odd. Jutra. 1166-1a

Za TAKOJSEN NASTOP potrebujemo perfektno sobarico in eno za servirati. Prosilke morajo obvladati tudi nemščino. Plača dobra. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1187-1a

POSTREŽNICO iščem za enkrat tedensko. Zupan, Vitt. Eman. (bivša Blejweisova) cesta 46, pritl. 1186-1a

TEKAČA za v trgovino sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1214-1a

POSTREŽNICO, pridno, pošteno, sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1219-1a

ŠIVILJE za moško perilo sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1218-1a

GOSPOD. POMOČNICO ali postrežnico, za vsa hišna dela, iščem k 2 osebama. Naslov v vseh posl. Jutra. 1171-1a

KLJUČAVNIČARJA, tudi pentijonista — sprejme Motormotan, Celovška 38. 1199-1a

POSTREŽNICO, pridno in pošteno, sprejmem. Hrana in plača dobra. Delo od 7. do 15. ure pop. Naslov v vseh posl. Jutra. 1198-1a

Bolha. SAMOSTOJNA kuharica - gospodinja — stara od 30—40 let, za vsa hišna dela, katera je pridna in poštena, se išče za družino dveh oseb. Hrana in plača dobra. Ozira se na prošnjo poštene in zanesljive. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobra služba 44«. 1206-1a

BRIVSK. POMOČNIKA, mlajšega, sprejmem takoj proti dobri plači. — Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1195-1a

SPREJME se mlajšega brivskega pomočnika in vajenca ali vajenko za brivsko-frizerško obrt. — Brivsko-frizerski salon Dežan Anton, Ciril-Metodova št. 69a. 1250-1a

DEKLE, pridna in poštena, za vsa hišna dela, dobi stalno službo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1263-1a

Zaslužek

KLAVIR in harmoniko poučuje strokovnjak po hitri in uspešni metodi začetnike in napredujoče, posamezno. — Zrinjskega cesta 7/II—7. 954-3

POZOR! Vaše perilo, lepo, hitro in poceni zakrpamo. Popravljalnica nogavic, Kopitarjeva 1. 1157-3

NEMŠČINA! Uslužbence-ke, ki potrebujejo nemščino v službi, poučuje starejši gospod invalid proti nizki odškodnini, ev. tudi za ponošeno obleko. Posamezno ali več skupaj. Slovnica in konverzacija. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pouk doma«. 991-3

GOSPA POUČUJE nemščino in italijanščino po hitri in praktični metodi. Ugodne cene. Rimska 10/I, desno. 994-3

ZA POUK RUŠČINE iščem odličnega učitelja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober učitelj«. 996-3

V najem

VILO ozir. HIŠO z vrtom, 2-stanovanjsko — iščem v najem. V zamenjavo nudim dvoje 4-sobni komfortni stanovanji v centru. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Blizu tramvaja«. M.-355-17

SKLADIŠČE za Bežigradom ali v centru iščem za takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Skladišče« 1037-17

SKLADIŠČE, veliko, suho in svetlo, dam v najem. Vprašati: Tržaška cesta 45. Od 13 do 14. 1184-17

Prevodi, prošnje, prepisi, razmnoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Šelenburgova ul. 4 tel. št. 2109

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION Telefon 22-21

Zanimiva usoda zakona današnjih dni

Priljubljeni svet

Brigite Horney, Willy Fritsch, Paul Dahlke itd.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10.30, 13.30, 15.30 in 17.30 uri.

KINO MATICA Telefon 22-41

Višek letošnje filmske sezone! Velefilm v barvah o neverjetnih pustolovščinah slovitega barona Münchhausena... — Najdovršenejše delo v Agfakoloru. Velezanimivo dejanje, odlični igralci prekrasne naravne barve

Lažnivi Kljukec

Igralci: Hans Albers, Brigita Horney, Ilse Werner, Hans Brausewetter itd. Radi izredne dolžine filma predstave ob delavnikih ob 14.30 in 17.00 uri

KINO SLOGA Tel. 27-30

Izvanredno delo nemške filmske umetnosti! Dokument življenja in dela največjega ženija Mozarta v velefilmu

Kogar bogovi ljubijo

Odlični umetniki: Hans Holt, Winnie Markus, Irene von Meyendorff, Paul Hörbiger. Sodeluje: Dunajska filharmonija, — slavna pevka-koloraturka Erna Berger in drugi. Najlepše melodije iz oper »Figarova svatba«, »Don Juan«, »Čarobna piščal« in »Requiem«. Radi velike dolžine filma predstave ob delavnikih ob 14.30 in 17. uri. V nedeljo ob 10., 14.30 in 17. uri.

KINO MOSTE

Paul Kemp v odlični komediji

PREPIH

Sodelujejo: Ellen Bang, Margrit Debar, Kate Kühl.

Predstave: ob delavnikih ob 5. uri; v nedeljo ob pol 2, pol 4, pol 6. uri. MATINEJA ob pol 11. uri.

Harry Hoff: 6

ZLATA PIJANOST

Kriminalni roman

Lobato je bil pripravil steklenko dobrega vina. Objel je svaka, kakor je v Braziliji običaj, in mu ponudil stol, rekoč: »Sedi, Bernardo. Slovo bomo obhajali. Eliza ti je menda že povedala —«

Orechas mu je vzkipljivo planil v besedo: »Da — povedala — — po tem takem res jemlješ dekletce s seboj v pekel —«

Lobato je prestrašeno vzdignil oči. »Kako to misliš?«

»Nu da — ta samota — in to podnebje — priznati moram, da te kratko in malo ne razumem.«

»Ali naj jo pustim sámo tu?«

»Ne, saj tudi zate ni dobro, da hodiš tja.«

»Zakaj ne? Donosen posel se mi obeta.«

»Posel, posel! Zmerom misliš samo na posle! Kakor da nisi imel tudi tu donosnih poslov.«

»Ne trdim, da ne. Ali —«

»Kaj ali? Menda se ni tudi tebe že lotila zlata pijanost?«

Lobato je postal nejevoljen. »Nikar ne govori neumnosti. Saj veš, da mislim na svojega fanta.«

»Kako to? Na katerega?«

»Na Alfreda. Kakor kaže, bo moral zapustiti svojo službo pri mornarici.«

»Kako? Kaj? Zakaj?«

»Zaradi oči. Spet je imel vnetje, in kakor mi sporoča v zadnjem pismu, mu je levo oko znatno opešalo. Zdaj hočem, da postane tudi on bankir, in potem naj prevzame eno izmed obeh bank.«

»Najbrže to, ki jo zdaj ustanavljaš v Serri Ouro?«

»To bomo še videli. Vsekako gre za priložnost, ki je ne smem zamuditi.«

»Elize mi je žal, da se bo kisala tam v pragozdu.«

Eliza, ki je dotlej tiho sedela v kotičku pri oknu, se je oglasila. »Ali, striček — kako moreš govoriti o kisanju? To je nesmisel! Gotovo so tudi tam prijetni ljudje, in zabave se mi ne bo manjkalo.«

Major je zaničljivo mahnil z roko. »Pha — zabave! Za samo zabavo vobče ne gre. Tam bosta odrezana od vsakršne omike, živela bosta v kolibi iz desk, in če se vama bo kdaj zahotelo izprehoda v okolico tako imenovanega mesta, se vama bodo opice spakovale v oči. Niti avtomobilov ne bo niti cestne železnice — ničesar ne.«

»Bo šlo pač tudi brez avtomobilov in cestne železnice,« je Lobato oponesel. »Jaz si vsega tega ne slikam tako strašno hudo.«

Orechas je krepko potegnil iz kozarca. »Med morilce se odpravljata!« je srdito dejal. »Da, da. Prav včeraj so tam ubili Barretovega brata.«

»Ali niso tu v Cuyabi še nikoli nikogar ubili?« se je vročekrvno upri Eliza.

Orechas je postavil kozarec na mizo, kakor da se vdaja v usodo. »Vidim, da vama ni pomoči. Nu da. Vsak po svoji glavi, če ne s pametjo, pa narobe.«

»Zame bo kar prav!« se je oglasila Eliza in v blaženi sanjavosti zastrmela predse.

Orechas jo je začudeno in osupelo pogledal. Njej oče je spet nalil vina in smeje se dejal: »Vidiš, dekletce že kar nori od koprnenja, da bi prišlo v kraj, o katerem ti praviš, da ni tam nikake omike. Morda pa res ni tako nápak, če se človek nekoliko opomore od civilizacije.«

Eliza se ni več udeleževala razgovora, ki je polagoma prešel na obče stvari. Duša ji je bila še velno prepolna dosedanjega velikega doživljaja. Nikoli se ji ne bi bilo zdelo mogoče, da bi se v nekoga tako na prv pogled zaljubila.

Braun je bil prišel v kavarno pol ure za njo. Obraz mu je kar zasijal, ko jo je zagledal sedečo v kotu, plaho in boječo, kakor da bi delala nekaj strašno grešnega in prepovedanega. Pozdravil jo je z besedami: »Saj sem velel!«

Potem sta se v nedolžnem pomenku najprej seznanila, kakor je treba. Oba sta bila presenečena: ona da je nečakinja njegovega starejšine? In — zares? — tudi on se zdaj preseli v Serro Ouro, kamor odpotujeta te dni Eliza in njen oče? Potem se torej v Serri Ouro spet vidita?

Ne, za zdaj ni smel nihče vedeti, da se že poznata in da sta bila kar na prvi mah tako prisrčno vdana drug drugemu. To je moralo ostati do nadaljnjega njuna skrivnost.

»Ali je bil oni drugi gospod še pri mojem stricu?« je mahoma vprašala Eliza.

Braun je pritrdil. »Bil je senhor Barreto,« je pripomnil, »vsemogočni gospodar pravljičnega lesenega mesta, ki ga bova zdaj tudi midva spoznala. Ali vam je všeč?«

Eliza je pogledala mimo Brauna. »Oh,« je udržano odgovorila, »na oko je videti zelo odločen mož.«

Braun se je zasmejal. »Mislim da. Drugače ne bi bil nikoli zmogel tega, kar je dosegel.«

Ko se je bilo treba ločiti, je Eliza prva in sama zapustila kavarnico, da ju ne bi zunaj videli skupaj. Bala se je zlih jezikov.

Pri slovesu ji je prisrčno in krepko stisnil roko.

*

Braun si je bil po svojem razgovoru z Barretom ogledal »mesto«. Kazalo je nekako takšno lice, kakor si ga je bil zamislil. Cesti je imelo samo dve, prilično vzporedni in spojeni druga z drugo po treh prečnih ulicah. Vsaka izmed obeh glavnih cest se je na koncu iztekala v večji trg. Za enim izmed trgov se je dvigal pragozd, drugi je ležal ob reki Ronuru, ki je tu divja in razpenjena, obraščena z gosto prašumo, drla mimo. Na bregu reke sta stali žaga in električna centrala, ki sta obratovali z vodno močjo. Rezki glas krožne žage je nenehoma trgal zrak. Tu so predelovali velikanska debla v deske in tramove, ki so jih rabili za gradnjo novih hiš.

Hiše so bile po večini enonadstropne lesene barake. Le tu pa tam si naletel na večjo, dvonadstropno kladaro. Električni vodi, pričvrščeni na visokih drogovih, so tekli vse vprek. Glavna cesta z imenom Rua Barreto je bila kakih šest sto metrov dolga in je imela lep, trden lesen tlak, tako da ti tudi v deževni dobi ni bio treba broditi po mlakah in jezercih. Tlakovanje ostalih cest je bilo šele v načrtu; povsod si videl skupine delavcev, ki so bili zaposleni s pripravami zanj.

Podaljšek ene izmed stranskih cest je vodil na letališče, ki je bilo urejeno na zvišanem prostoru. Odtod je držala tudi pot na »zlato goro«, širno skalno planoto, kjer so nenehoma delali in kjer so kopalci zlata še velno stanovali v svojih prvih preprostih kolibah iz palmovih listov.

V mestu so živeli največ kupci, trgovci, rokodelci in v dolgih raztegnjenih barakah delavci, ki so jih potrebovali v raznih obratih. Tu je bilo tudi že precej prodajaln, v katerih si lahko kupil vse, kar je bilo treba za življenje. V veliki, lepasti stavbi so pravkar urejali kino. Videl si celo majhno poštno upravništvo, čeprav ga je spajal z vnanjim svetom samo brezžični brzojav. Pisemsko pošto so vsak dan odvažala in dovažala letala.

Vajenci(ke)

2 VAJENCA
za strojno mehaniko sprejmemo. Predstaviti se v mehanični delavnici na Rimski cesti 19. 928-44

FRIZERSKO VAJENKO
sprejme takoj salon Švab, Novi trg 2. 1109-44

VAJENEC
za zlatarsko obrt se sprejme. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1071-44

ČEVLJAR. VAJENCA
sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši, Ivan Avbelj, D. M. v Polju 74. 968-44

VAJENKO,
dobro vzgojeno, sprejmem takoj v trgovino z mešanim blagom. Šeme, Tovarniška ulica 29. 1014-44

VAJENKO,
pridno, pošteno, sprejme damska krojačica Zalar Marija, Livarska 7. 1139-44

ŠIVILJSKO VAJENKO
sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1217-44

FOTOGRAFSKEGA
vajenca išče Foto-Grad Mira, Ljubljana, Miklošičeva 20. 1201-44

VAJENCA
sprejme takoj proti začetni plači mizarstvo Rabnik Jože, Bleiweisova 52, dvorišče. 1194-44

Prodam

V mrazu
Alma
TOALETNA KREMA

2000 kg DOBREGA SENA
naprodaj znotraj bloka. Naslov se izve v modni trgovini na Karlovški cesti 30. 1310-6

SPALNICE, JEDILNICE,
orehove in jesenove, ugodno kupite pri mizarstvu »Stigl«. Ogled vsak torek, četrtek in nedeljo od 3. do 5, v gostilni Celovška 72. 944-6

DVE KOLESI
skoraj novo — damsko, Diamant in dobro ohranjeno moško, znamke Opel, proda mehanik Ambrož, Tyrševa c. 71. 997-6

TRI VOZOVE
za konjsko vprego prodamo. Ogled pri Šumi, Gradišče 9. 963-6

MIŠI, PODGANE
in ščurke, zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ul. 1. 784-6

PRODAM:
novo damsko in moško volneno perilo, damske in moške nogavice, nekaj metrov flanele, belega pikeja in nekaj metrov svile za perilo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1017-6

PRIMA JUTA-VREČE
naprodaj. Petronila, Cirila-Metodova 25a (prej Tyrševa). J-238-6-M

JELOV. SMREKOV
rezan in tesan les, kakor tudi brestove, bukove, hrastove, javorjeve, jesenove in lipove plohe dobite v skladišču zadruge »Marada« v Živinozdravniški ulici — za Cukrarno. J-M-357-6

KROM. HARMONIKO
96 basov — prodam ali zamenjam za manjšo. — Grosek, Wolfova ulica 5. 1147-6

ŠTEDILNIK (ŽELEZJE),
levi, dobro ohranjen — proda Koman, Stožice. 1151-6

KAUČ Z OMARICO,
nov, iz orehove koreninе, in že rabljeno damsko pisalno mizico ugodno proda Lončarič, Vodnikova 116, Šiška. 1156-6

PRODAM
večjo količino krogličnih in valjastih ležišč, raznih dimenzij. Naslov v oglas. oddeku »Jutra«. 1119-6

2 URI ŠTOPARICI
prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1118-6

MORNARIŠKI PLAŠČ,
častniški — temnoplav, skoraj nov, prima blago, odličen za predelavo — naprodaj v Slomškovi ulici 17/I, levo. Ogledati med 13. in 15. uro. 1121-6

MOŠKO SUKNJO,
črno, prodam za 550 lir. Verdijeva (Gajeva) ulica št. 9, vrata št. 5. 1094-6

GOJZERJE št. 43,
predvojno blago, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 1103-6

OTROŠKI VOZIČEK,
globok, predvojni, v zelo dobrem stanju, prodam. Friškovec 4, pritl. 1094-6

ZAPRAVLJIVČEK
in težak voz s kasonom proda Terlep Matija, Sv. Jerneja ulica 9, Šiška. 1105-6

POLICE (STELAŽE)
primerne za trgovino, ugodno prodam. Ogled Pauer E. — Wolfova ul. 10. 1160-6

ELEKTROMOTOR
4.75 ks in 0.50 ks, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra 1159-6

KONJSKO SEDLO
prodam. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Sedlo«. 1158-6

KLAVIRSKE NOTE
(Heim Musik), ugodno proda Železnikar, Marijin trg. 1123-6

SKOBELNIK
(Hobelbank), mizarski, prodam za 1500 lir. Mestni trg 17, dvorišče, levo. 1135-6

KLAV. HARMONIKO,
skoraj novo 48 basov takoj ugodno prodam. Ilirska ulica 14-I, desno. 1129-6

ŽENSKO KOLO,
dobro ohranjeno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1085-6

6 cevni »PHILIPPS«
radio, starejše oblike prodam za 3500 lir. Ogled od 13. do 14.15. ure. Vikt. Em. III. 5, pritličje, levo. 1088-6

OTROŠKI VOZIČEK,
globok, zelo lepo ohranjen, avtomodel, predvojni, prodam. — Kupim pa športni vozček, predvojni, dobro ohranjen. Naslov v vseh posl. 1055-6

ŠKORNJI št. 44,
nenošeni, nepremočljiv krom lepe oblike, naprodaj. Ogled iz prijaznosti v trgovini Trinom, Miklošičeva 15. 1093-6

MOŠKE ŠKORNJE,
št. 42, nove, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1092-6

VOZ STELJE
in konja prodam. Ljubljana, Poljanska cesta št. 44. 1031-6

KLAVIR
(Konzertflügel), še precej dobro ohranjen — proda Bitenc Ivan, mizar, Gosposka ulica 10. 1024-6

POSTELJO
z žimnico ter pečico na premog proda Novak, Moste, Zaloška cesta 89. 1038-6

POLHOVKO,
skoraj novo, prodam. — Naslov v vseh posiovalnicah »Jutra«. 1035-6

OJAČEVALNO
napravo z elektr. gramofonom, mikrofonom in za snemanje gramofonskih plošč, prodam. — Istotam prodam tudi pisalni stroj Portabel. — Vrhovčeva ulica štev. 14 1033-6

TRICIKEL,
z gumi kolesi, tovarniško nov, prodamo. Pelegrino, Kolodvorska ulica št. 8. 1032-6

DAMSKE SKORNJE
št. 39, nove, črne, kombinirane s semišem, moderne, in par št. 40—42, črn boks, ugodno prodam. Poljanska cesta 5/I. 1043-6

BLAGO ZA KAPNE
in rjuhe, predvojno, zavese, moški površni suknjič in novo suknjo prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1042-6

PISALNE STROJE,
eden nov, z dolgim vozom 45 cm, drugi malo rabljen, tretji v kovčegu, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nov 314«. 1041-6

Avtomatično TEHTNICO
za 20 kg, z uteži, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1040-6

»DOBRO KNJIGO«,
vse doslej izišle zvezke, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1039-6

MOŠKO OBLEKO
za srednjo postavo, popolnoma novo, prodam. Rožna dolina, cesta XIII, št. 1/I. 1081-6

PRODAM BLAGO
za moško obleko, prvovrsten kamgarn, predvojni. Kupec naj se javi na ogl. odd. Jutra pod »Moderc«. 1051-6

KRMILNO KORENJE
prodam. Kunovar, vrtnar, Sv. Križ. 925-6

NOVO OMARO,
trodelno, oreh, prodam. Visoka 185, dolga 180, široka 58 cm. Solidna, moderna izdelava. Razložljiva za transport. Cena 12.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ročni izdelek«. 1057-6

Predvojno BLAGO
za športno obleko ali površnik prodam. Stari trg 28, I. nadstr., desno. 1067-6

MODNE ČEVLJE št. 36, damske, in marmorno ploščo prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 940-6

PRODAM:
tri klavirske harmonike na 80 basov, znamke »Carisch«, par moških čevljev št. 42 in moški dežni plašč, vse popolnoma novo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 913-6

POLTOVORNI AVTO
Fiat 503 v dobrem stanju prodam, ev. zamenjam za osebni štirisedežni. Istotam prodam štiri tehtnice, in sicer železno tehtnico nosilnosti do 500 kg, polželezno do 1000 kg, uporaba brez uteži, nadalje dve mesarski za pult (medena, železna), vse v najboljšem stanju. Pojasnila dnevno od 13 do 14: Zupan, Sv. Petra c. 6. 1048-6

KUHINJSKO OPREMO,
novo, moderno izdelano, prodam. Na ogled pri hišniku Medvedova 5a. 995-6

MOŠKO SUKNJO,
dobro ohranjeno, prodam. Kladezna 1. 974-6

LEPO SPALNICO,
jesenovo, politirano, proda mizarstvo Goljar Josip, Grbičeva 51. 952-6

GLOBOK VOZIČEK,
predvojno blago, naprodaj. Mahničeva 8. 953-6

PRODAM
dve visoki omari, skoraj novi, in pisarniško omaro. — Jože Babnik, mizar, Bleiweisova 52, dvorišče. 949-6

DRSALKE (SEKSNE)
s čevlji, damske 38 in moške 42, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 818-6

ŠPORTNI VOZIČEK,
kreme barve, predvojni, dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 1091-6

MOŠKO KOLO,
Puch, novo, brez gumi, prodam. Stak, Kolodvorska 26-I. 1090-6

FINO BELO ŽIMO,
predvojno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1141-6

PISALNO MIZO,
posteljno omarico, predpečico (Vorwärmer) prodam. Ogled od 14 do 15. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1145-6

ZAPESTNICO,
dragoceno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1144-6

MOŠKE ČEVLJE št. 42,
visoke, in bote prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1108-6

ŠKORNJE št. 41,
v dobrem stanju, prodam. Mrak, Sv. Petra c. 30. 1107-6

PRODAM:
nekaj koles, komatov, divan, gramofon, električno peč in moške hlače. Košak Franc, Tabor 13 (nasproti cerkve Srca Jezusovega). 1106-6

PRODAM:
železen štedilnik na dve odprtini, pečico, kotliček, polnove tople čevlje št. 43 in starinsko zrcalo 100×70. Zaman, Ulica 3. maja 4/I. 1097-6

OTOMANO,
dobro ohranjeno, prodam. Mrak, Gosposvetska št. 10, pritličje. 1096-6

ŠKORNJE,
lepe, kot nove, črne, trde bote, s kopiti, št. 42, prodam, event. zameniam za št. 43. Naslov: gostilna Paternoster, Poljanska 59. 1100-6

ŽENSKI PLAŠČ,
črn, in rjav športni kostum, predvojno blago, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1099-6

KUHINJSKO OPRAVO,
izredno lepo izdelano, popolnoma novo, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1060-6

RUSKO PSICO,
čistokrvno, dresirano, prodam. Trnovo, Kolezijska št. 19. 1062-6

KMEČKI MLIN
z vertikalnimi kamni in selalno napravo prodam. — Vprašati Židovska 6. 1064-6

2 GRAMOFONA,
eden stoječ v omarici, drugi kovčeg, prodam ali zamenjam za otroško harmoniko ali drugo blago. Peternel, Kodeljevo, Cankarjeva 7. 1056-6

GOIZERICE št. 43,
skoraj nove, prodam. — Ogledati med 12. in 16. uro na Celovški cesti 21 1073-6

PRODAM BLAGO,
angleško — za damski sportni plašč in novo bobrovo kožo. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1077-6

Registrirno BLAGAJNO,
skoraj novo, amerik. izdelek, prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1076-6

MOŠKO KOLO,
skoraj novo, z novimi gumami in dinamo-svetilko, znamke Phenomen, prodam. Žižmond, Moste, Ob železnici 1. 895-6

UGODNO PRODAM
kožuhovinast plašč in novo usnjeno torbo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1026-6

PRODAM
masivno, rezljano jedilnico in kompletno spalnico. Naslov v ogl. odd. Jutra. — Ogled od 14 do 16. 1023-6

KNJIGE,
leposlovne in druge, dobro ohranjene, prodam. Ogled dnevno od 12 do 14.30. Šibeniška 11. 986-6

ŽELEZEN ŠTEDILNIK
prodam. Žminit, Židovska ulica 6/I. 982-6

PERZIJANER MUF,
črn, in vetrni jopič za drobno postavo, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1001-6

VELIKO MIZO
za delavnico prodam. Stiška 1/II, desno (pri Sv. Jakobu). 1000-6

KOKOŠI,
dobre jajčarice, prodam. Lekotence 4, poleg šole v Zg. Šiški (pri bloku), Vodnikova cesta. 980-6

KRAVA S TELETOM,
simentalske pasme, stara 6 let, naprodaj. Poizve se v Kozarjah 29 pri Kocjanu. 1012-6

PRODAM:
zimsko suknjo, hubertusplašč, kratke zimske hlačke za 14 letnega fanta. Rimski trg 8/I, levo. 1010-6

PREPROGA,
volnena, 3×2 m, naprodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1009-6

ŽELEZEN ŠTEDILNIK,
dobro ohranjen, prodam. — Savlje 82. 1008-6

FOTO-APARAT AGFA
ugodno naprodaj. Ulica na grad 1/II. 1020-6

ŽAKET
in dva nova suknjiča prodam. Krojaštvo Cerar, Kolodvorska 6. 1163-6

MOŠKI ČEVLJI,
črni, štrapacni, št. 40-41, ugodno naprodaj. Ogled: mehanik, Tyrševa 71. 1222-6

PREMOG
I. Pogačnik
LJUBLJANA,
Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

DVE URI,
moško zapestno štoparico in žepno »Omega«, dalje violino in železen štedilnik ugodno prodam. Zaloška c. št. 56. 1221-6

SPALNICO,
novo, pleskano, orehova imitacija, takoj prodam. — Mestni trg 12/II. 1224-6

KLAVIR,
dobro ohranjen, prodam. Ogled od 13 do 15. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1232-6

PLIMETKO,
jarčko in petelina, 10 mesecev stari, čistokrvni, za pleme, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1235-6

KOPALNO PEČ
prodam. Poizve se: Zaloška 159. 1234-6

DRSALKE št. 30
za čevlje št. 42 prodam. Celovška 128/III, levo. 1216-6

USNJEN KOVČEG
poceni prodam. Krojaštvo Boc, Tavčarjeva 4. 1215-6

SPALNICO
iz trdega lesa, svetlo, z žimnicami in vložki prodam. Ogled in naslov v skladišču Ranzinger. 1075-6

PRODAM:
nekaj pišk, 2 para čevljev, moške, ene ženske št. 39, usnjene, otroški plašč za 5 let starega dečka. Pavlin, Trnovo, Jeranova ulica 2. 1074-6

Dvoprežno KOČIJO.
v zelo dobrem stanju, kot novo, z usnjem tapecirano, prodam. Izve se v Mostah, Stara pot št. 10. 1029-6

PUJSKA,
8 tednov starega, prodam. Poizve se: Hoja, Gasilska 15. 1257-6

VEČ FLAŠKONOV
pletenih in strojček za rezanje mesa, prodam. Škaza Janševa 2, podpritličje 1261-6

VOLNENO BLAGO
za damski plašč in obleko, riave športne čevlje 37.5, snežke 36, dva volnena kostuma, prodam. Sv. Petra cesta 14, dvorišče, I. nadstropje. 1309-6

BLAGAJNO
»Victoria« štev. 2, prima ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1308-6

LISIČJO BOO,
naravno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1314-6

OBLEKCO,
temnomodro, popolnoma novo, ročno delo, iz čiste volne, za osemletno deklico prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1315-6

USNJAT KOVČEG,
skoraj nov, pripraven za železničarja ali slično, proda Čermak, Postojnska 20. 1279-6

ŠKORNJE št. 42,
popolnoma nove, prodam za 1200 lir. Trgovina »Umetnost«, Demšar, Kolodvorska ulica. 1272-6

POHIŠTVO,
rabljeno, in prazne balone prodam. Ogled od 13—15. Komenskega 24, dvorišče. 1291-6

OMARO ZA OBLEKO,
srednje velik zaboj ter prvovrstno blago za moško obleko ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1265-6

MOTOR PUCH 200,
skoraj nov, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1266-6

ŽENSKE ČEVLJE št. 39, nizke, semiš, z gum. novimi podplati, in ženski moder paleto prodam. Ogled iz prijaznosti v trgovini Vidmajer, Pogačarjev trg (Kresija), vogal. 1269-6

NOVE DRSALKE,
lepe, »Marquise«, št. 24 (tudi za ozke pete), poceni naprodaj. Naslov v oglas. odd. Jutra. 1258-6

JEDILNI SERVIS,
različen porcelan in steklenino, vaze, nastavke, svetilke, slike, ogledala, jedilni pribor, umetnine in starine prodaja in sprejme v komisijsko prodajo pisarna Tribuč nad florjansko cerkvijo. 1254-6

TRICIKELJ,
tovarniško nov, z gumami, nosilnost 200 do 250 kg, se proda. Pellegrino, Kolodvorska 8. 1237-6

ŽELEZNA VINTA
za dviganje 6—8 ton, avto ali kar koli, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1240-6

ŠPORTNI VOZIČEK
gugalni konj, prodam. Burger, Muzejska 7. 1249-6

MOŠKO KOLO,
dobro ohranjeno prodam. — Ogled od 10. do 12. ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 1248-6

VINSKA TRGOVINA
in žganjarna s kompletnim inventarjem, v Ljubljani se proda. Naslov v vseh posl. Jutra. 1247-6

NOVE POLČEVLJE
št. 43 in rabljeno obleko, prodam ali zamenjam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1226-6

GOJZERJE št. 42,
v dobrem stanju, prodam. — Poizve se gostilna »Majaronček«, Štamerjeva 1. 1242-6

3 DAMASTASTE PRTE.
1 ročno delo, muf, črn, perzianer in črna usnjena taška, se proda. Ilirska 12-I. levo. 1166-6

USNJEN ALBUM
za fotografije, rjav velik — prodam. Ilirska 12-I. levo. 1167-6

RADIO-APARAT,
5-cevni, novejšega tipa, prodam. Vrhovčeva ul. 14. 1164-6

POSTELJO
(Tafelbett), rjavo pleskano, z žično mrežo in žimnico — prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1178-6

ZIMSKO SUKNJO
črno, skoraj novo, najfinejše predvojno blago Velour, za visoko postavo, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1177-6

»PATHOLOGIJO«,
Ribbert-Hamperl, zadnja izdaja, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1188-6

PRODAM ČEVLJE,
nizke, črne, moške št. 43 in ženske, črne št. 40. — Od ponedeljka dalje med 9. in 10. ter od 1. do 3. uro popoldne. Pred škofijo 19-I. 1213-6

ČEVLJE št. 28,
popolnoma nove, visoke, zelo močne, prodam za 600 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 1169-6

KRZNEN PLAŠČ
(Fohlen), lep rjav naprodaj po zmerni ceni. Ogled: Linhartova 13, Ilirska 12-III. 1227-6

PLINSKI REŠO
in lisičjo boo, prodam. Masarykova 58-I. 1212-6

JEDILNICO
prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Orehova«. 1211-6

NAPRODAJ:
kuhinjska posoda, lepa postoljnina in moška suknja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 1210-6

PES-PTIČAR,
krasen, rujav, kosmat — naprodaj v Linhartovi ulici 16. 1205-6

DAMSKE ŠKORNJE
št. 39—40, usnjene, prodam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 1183-6

2 SREBRNI LISICI
naprodaj pri g. Rejcu Avgustu, kranarju, Šelenburgova ulica št. 1/I. 1182-6

MOŠKO SUKNJO,
črno, zelo dobro ohranjeno, proda krojačnica Žužek, Celovška cesta 57 1181-6

PRODAM:
4 pare skoraj novih čevljev, otroški beli, št. 21, moški nizki št. 40, moški visoki št. 43 in moški škornji št. 41. Miličinskega št. 5 — Šiška. 1180-6

ELEKTROMOTORJE
5.5 H. P., 380 Volt, v trikotu, s stikalom, vrtalni stroj, 220 Volt, s stojalom. Fen aparat, 220 Volt, za sušenje las, ugodno prodam. Ribniška 15 — Ljubljana-Moste. 1202-6

ŠKORNJE št. 43
dobro ohranjene, z dvojnimi podplati, proda Juder, Tyrševa cesta 23. 1193-6

MOŠKO OPRAVO
ter preproste postelje in razne stvari, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1288-6

GOIZARICE
dobro ohranjene, prodam. Ogled od 12. do 13. ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 1282-6

RABLJENA OKNA
mecesen 5 kom., prodam. Petrarkova — Komenskega 26 1285-6

OTROŠKO POSTELJO
na kolesih, prodam. — Tavčarjeva 15, pritličje — levo — Bežigrad. 1286-6

ZAJCE ZA ZAKOL
prodam. Linhartova 3. 1276-6

KOZO-MLADICO,
2 meseca brejo, prodam. Savlje 76. 1277-6

50 kg SENA
poceni prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1278-6

SPALNICO,
trdo, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 1294-6

RADIO-APARAT,
Tungsram, 3-cevni, v dobrem stanju, prodam za 3500 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1219-6

STAMPILJE
ETIKETE
GRAVER
Telef. 25-31
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA FRANČIŠKANSKA ULICA 3.
Nov naslov:
Frančiškanska ul. 3.

VIOLINE,
odlične kvalitete, tako v tonu kakor izdelavi, dobite v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska ul. št. 30 Ogled brezobvezen. 706-6

Kupim

ZVON
tudi posamezne letnike, ozir. mesečnike, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lj. Zvon«. 813-7

ZNAMKE,
zbirko ali partije, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znamke«. 814-7

STARINSKI DENAR
kovan, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Numizmatik«. 815-7

STEKLENICE
razne vrste kupujemo. Obiščamo! Na Vašo željo jih prevzamemo na domu. B. Gutnik, Vodnikov trg št. 2. J-318-M

MAČJE KOŽE
zimske kupuje krznarstvo Rot, Mestni trg. J-341-7

KOŽE ZA KRZNO
od domačih in divjih živali kakor tudi boljše krzno, krznene plašče jopice, lisičje boe itd. dobro ohranjeno, kupuje krznarstvo Rot — Mestni trg J-317-M

SREBRNINO,
kovance in druge predmete kakor tudi dragocenosti kupimo in plačamo najvišje cene. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 747-7

AUTODVIGALO
rocno, ter splošno orodje za autopopravila — kupi delavnica na Rimski cesti 19. 807-7

GOSJEGA SAMCA
kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 786-7

KUPIMO BICIKLJE,
motorje ter gume za bicikle in motorna kolesa. Merkur, Puharjeva 6. 1253-7

PLETEN VOZIČEK,
otroški, flanelaste in navadne pleniške ter vsa potrebna za dojenčka (novo) kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 1207-7

GROBNICO
ob zidu pri Sv. Križu kupi Mudrovčič, Trdinova ulica 7. 1179-7

SENO
kupim ali zamenjam za drva ali premog. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Seno«. 1204-7

MOTORNA KOLESA
in avtomobile, v vsakem stanju, ter gume za motorna kolesa in avtomobile kupimo. Merkur, Puharjeva ulica 6. 1252-7

MIZARSKO OPODJE
m več skobelnikov, kupim. Mizarstvo Kernjak — Tržaška c. 92. 1284-7

MELIK ANTON:
Zgodovino srednjega veka, kupim. Plačam doboro. Vel. čolnarska 4. 1280-7

SUMMITAR
1:2, kupim. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Summitar«. 1275-7

MAHONIJO
za rezat, večji zasajen prostor, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Januar—maj«. 1303-7

ŠPORTNI VOZIČEK,
otroški, predvojne izdelave, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 1292-7

KNJIGE in REVIJE
vseh vrst, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačam«. 842-7

OTROŠKI VOZIČEK,
rabljen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Moderna«. 1311-7

ŽIMNICO,
polnjeno z žimo ali volno, trodelno ali enojno, kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Čisto«. 1273-7

PIANINO
ali majhen klavir, rabljen, kupim. Plačam delno v naravi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pianino«. 1263-7

MIZARSKO MIZO
(ponk), dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Delo«. 1268-7

OSEBNI AVTO,
štirisedežen, dobro ohranjen, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjen — takoj«. 1271-7

OTROŠKI VOZIČEK,
globok, kupim. Murovec, Sv. Petra c. 43-I. 1126-7

RODYLAND PETELINA,
čiste pasme, zamenjam za jarčko ali kupim Glince, Postojnska 66. 1116-7

RADIO-APARAT
kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ohranjen«. 1117-7

NAHRBTNIK
in damsko kukalo, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjeno«. 1082-7

ŠIVALNI STROJ,
pogrezljiv, znamke Singer ali Pfaff, dobro ohranjen kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 1080-7

MOŠKE OBLEKE,
stare čevlje, perilo, pohištvo itd. stalno kupuje Drame Alojzija, Gallusovo nabrežje 29. 1143-7

DOBRO IDOČO URO,
verižico, prstan, zapestnico ali kakšen drug podoben predmet, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zadarilo«. 1130-7

FOCOMAT
povečevalnik in filmski aparat vsake vrste kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Focomat«. 1132-7

PLENICE,
dobro ohranjene, od zdravega otroka, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plenice«. 1101-7

POZOR, MIZARJI!
Zakonsko spalnico in kubinisko opravo, že izgotovljeno kupim. Prosim opis pohištva z navedbo cene. Ceni. ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Denar takoj«. 1019-7

KUPIMO:
snažno pohištvo, otomane, žimnice, različen servis in drugo. Trgovina »Oglede«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). 1061-7

»ZEPHIR« PEČ
kupim. — Gorjanc Jakob, Frankopanska 5. 1063-7

V KOMISIJ. PRODAJO
sprejemamo in kupujemo fotoaparate, umetnine, antikvitete in druge boljše porabne in luksuzne predmete. Parfumerija »Venus«, palača Bata. 1065-7

PISALNI STROJ,
pisarniški, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod značko »Pisarniški«. 1149-7

KUPIM IV. ČANKARJA
Zbrani spisi II., III. in IV. zvezek, broširan ali vezan, Knjigarna Tiskovne zadruge, Šelenburgova ulica 3. 1136-7

KUPIM RADIO,
dobro ohranjen. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Navedba cene«. 1095-7

KNJIGE
v raznih jezikih, znanstvene novejšega časa in tudi cele knjižnice, kupuje stalno knjigarna Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva 16. 1124-7

OTROŠKO POSTELJO,
snažno, po možnosti železno, belo pleskano, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Otroška posteljica«. 1113-7

BOMBAŽ (pavolo) št. 4
kupim ali zamenjam za protivrednost. Pražakova 8/III. 1069-7

MOŠKE SRAJCE
št. 36, predvojne, najrajši bele (platnene), takoj kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srajce«. 1068-7

PREPROGO-TEKAČ,
dobro ohranjeno ali novo kupim. Ponudbe pod »Dobro plačam« na ogl. oddelek »Jutra«. 1072-7

KUPIM ZARNICO
za kino Morector Record, 110 Volt, 50 Watt. Ponudbe na pekarno J. Kavčič, Ljubljana, Gaidiška 5. 1078-7

DRSALKE
kupuje in prodaja »Promet« nasproti križevniške cerkve. 1046-7

OTROŠKE VOZIČKE
kupuje in prodaja »Promet« nasproti križevniške cerkve. 1045-7

OTROŠKI VOZIČEK,
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 22«. 1044-7

KLAV. HARMONIKO
za začetnika, 24, 32 ali 48 basov, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1052-7

SALONARJE št. 38,
nove, semiš ali lakaste, samo predvojno blago, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 972-7

SAMOKOLNICO,
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samokolnica«. 966-7

»ZGODOVINO
slovenskega naroda«, posamezne zvezke, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gruden-Mal«. 864-7

TEHTNICO,
decimalno, od 50 do 150 kg kupim. Anton Kušar, Tržaška 64. 984-7

1 dtz ŽEPNIH ROBCEV,
damskih, barvastih, boljših, nerabljenih, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Robcic«. 981-7

KUPIMO 2 LONCA
po ca 50 l s pokrovkama, eno 20 litrsko ponev, dve enolitrski in dve pollitrski zajemalki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lonca«. 1021-7

VRTALNI STROJČEK,
električni, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Na ljubljanski priključek«. 1162-7

PREPROGO-TEKAČ,
ca 3 m, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjene«. 1230-7

»MARIJA STUART«
in »Ana Karenina«, kupim. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjene«. 1228-7

KUPIM
dobro predvojno blago za moško srajco in volneno blago za obleko. — Cenjene ponudbe pod »Zares dobro« na oglas. oddelek »Jutra«. 1200-7

Posest

PARCELO, HIŠO, VILO
v Ljubljani, kupim. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja gotovina«. 591-20

VILO ali HIŠO
z vsem komfortom, v bližini periferije mesta, kupim. Po možnosti v bližini cestne železnice. Ponudbe s točnimi podatki poslati na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja selitev« 783-20

V MESTU PRODAM
enostanovanjsko hišo z dvema lokaloma. Dopise na oglas. oddelek Jutra pod značko »Prometna točka«. 1153-20

STAVBNO PARCELO
v severnem delu mesta prodam; istotam večji kompleks zemljišča po ugodnih plačilnih pogojih. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Redka prilika«. 1152-20

PRODAM
še nedodelano petstanovanjsko hišo z vsem komfortom, ali vzamem kompanjona. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nedodelana«. 1155-20

MANJŠO HIŠO
s točilnico, v Ljubljani prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gotovina« 1133-20

REALITETNA PISARNA
Habjan Miro, Cizaletova ulica 1, proda več lepih stavbnih parcel v vseh delih mesta, po zelo ugodnih cenah. Parcelo v izmeri ca 500 kv. m dobite že za ca 45.000 lir. Pohitite, dokler je še prilika! 1098-20

VOGALNO PARCELO,
strnjen sistem, za dvonadstropno hišo, zamenjam za večjo, odprt sistem. Franc Dovjak, Dravska 5 897-20

KUPIM PARCELO
ob Ižanski cesti. Naslov v ogl. odd. Jutra. 905-20

PARCELO ALI NJIVO
kupim za 15 do 20 tisoč lir. Ponudbe z navedbo površine na ogl. odd. Jutra pod »Najrajši v bloku«. 978-20

STAVBNO PARCELO,
ob glavni cesti, 2000 kv. m, in na Mirju, 400 kv. m, proda Al. Planinšek, Knafljeva 3/I (bivša Dvořakova). 1005-20

NA LEPI SONČNI LEGI
prodam parcelo v izmeri 650 kv. m. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »200.000 L«. 1174-20

NOVO HIŠO,
štiristanovanjsko, v mestu, trgovski objekt, v strogem središču, dalje več hiš, vil in parcel, prodamo po primernih cenah. »Poseste«, Miklošičeva 4. 1305-20

PARCELO, HIŠO
ali vilo kupim v mestu, ev. gozd v območju Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna lega«. 1066-20

VILO,
tristanovanjsko, z lepim vrtom, blizu Stadiona, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep vrt«. 1185-20

V okolici LJUBLJANE,
event. tudi v središču takoj kupim lepo vilo z vrtom ali hišico do 1,000.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Deželna«. 1172-20

PARCELO
za Bežigradom veliko ca 500 kv. m, takoj prodam za Lir 171.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krasno vložen kapital«. 1175-20

V BLIŽINI
Plečnikove avenije prodam krasno stavbno parcelo, veliko nad 1000 kv. m, za zidavo vile. Cena zmerna. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Ustmeni dogovor«. 1176-20

ZAMENJAM
stanovanjsko hišo s pripadajočimi skladišči in prostori, primernimi za obrt ali trovarno, s komfortno enodružinsko vilo z v